

บทที่ 3

ผลการทดลอง

1. ผลการใช้เอนไซม์เพคตินเอสในการสกัดน้ำผลไม้

การศึกษาผลของการใช้เอนไซม์เพคตินเอสต่อการเปลี่ยนแปลงของน้ำลูกหว้าโดยใช้เอนไซม์เพคตินเอส 2 ชนิด ได้แก่ เอนไซม์ LALLYME HC ที่ใช้ทางการค้า และเอนไซม์ Pectinase AR ที่ได้จากเชื้อ *Aspergillus niger* และใช้ความเข้มข้นของเอนไซม์ 25 และ 50 พีพีเอ็ม แล้วนำไปบ่มที่อุณหภูมิห้อง เป็นระยะเวลา 30 นาที พบว่าการเติมเอนไซม์เพคตินเอสในน้ำลูกหว้ามีผลทำให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด ปริมาณแอนโทไซยานิน และความใสเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ เมื่อเปรียบเทียบกับน้ำลูกหว้าที่ไม่มีการเติมเอนไซม์เพคตินเอส (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลของเอนไซม์เพคตินเอสต่อองค์ประกอบของน้ำลูกหว้า

	น้ำลูกหว้า				
	ไม่เติมเอนไซม์	เติมเอนไซม์ LALLYME HC		เติมเอนไซม์ Pectinase AR	
		25 พีพีเอ็ม	50 พีพีเอ็ม	25 พีพีเอ็ม	50 พีพีเอ็ม
ปริมาณแอนโทไซยานิน (มก.ต่อ100 มล.)	18.84 ^{ab*}	20.04 ^a	19.50 ^a	17.02 ^{ab}	15.65 ^b
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ (มก.ต่อมล.)	142.80 ^c	136.67 ^d	155.70 ^a	145.81 ^b	153.98 ^a
ความใส (%T)	0.53 ^b	0.63 ^{ab}	0.67 ^{ab}	0.97 ^{ab}	1.13 ^a
ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด (องศาบริกซ์)	10.13 ^b	10.00 ^b	10.00 ^b	10.10 ^b	10.40 ^a

*ตัวอักษรต่างกันแถวเดียวกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

จากตารางที่ 2 พบว่าการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ที่ความเข้มข้น 25 และ 50 พีพีเอ็ม และการเติมเอนไซม์ Pectinase AR ที่ความเข้มข้น 25 พีพีเอ็ม ไม่มีผลต่อการเพิ่มหรือลดลงของปริมาณแอนโทไซยานิน ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด และความใสอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

ความเข้มข้น 95 เปอร์เซ็นต์ แต่การใช้เอนไซม์ Pectinase AR ที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีผลทำให้ปริมาณแอนโทไซยานินลดลง และทำให้ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดและความใสสูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องมาจากการที่เอนไซม์เพคติเนสช่วยทำให้โมเลกุลของโปรตีนในคอลลอยด์และเพคตินมารวมตัวเกิดเป็นโมเลกุลใหญ่และตกตะกอน ทำให้น้ำผลไม้ที่ได้ใสขึ้น (Alvarez *et al.*, 1998) ซึ่งเป็นการช่วยลดความขุ่นของไวน์ได้ นอกจากนี้ยังพบว่า การเพิ่มความเข้มข้นของเอนไซม์เพคติเนสจาก 25 พีพีเอ็ม เป็น 50 พีพีเอ็ม จะทำให้ได้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์สูงขึ้นเล็กน้อย เนื่องจากเอนไซม์เพคติเนสย่อยเพคตินได้เป็นน้ำตาลหรือพอลิเมอร์ที่มีปลายข้างหนึ่งมีปลายรีดิวซ์เพิ่มขึ้น (ปราณี อานเป็รื่อง, 2547; Debing *et al.*, 2006) การมีน้ำตาลรีดิวซ์เพิ่มขึ้นจะทำให้ได้น้ำตาลซึ่งจะเป็นแหล่งคาร์บอนให้ยีสต์ได้ใช้เปลี่ยนเป็นแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้น

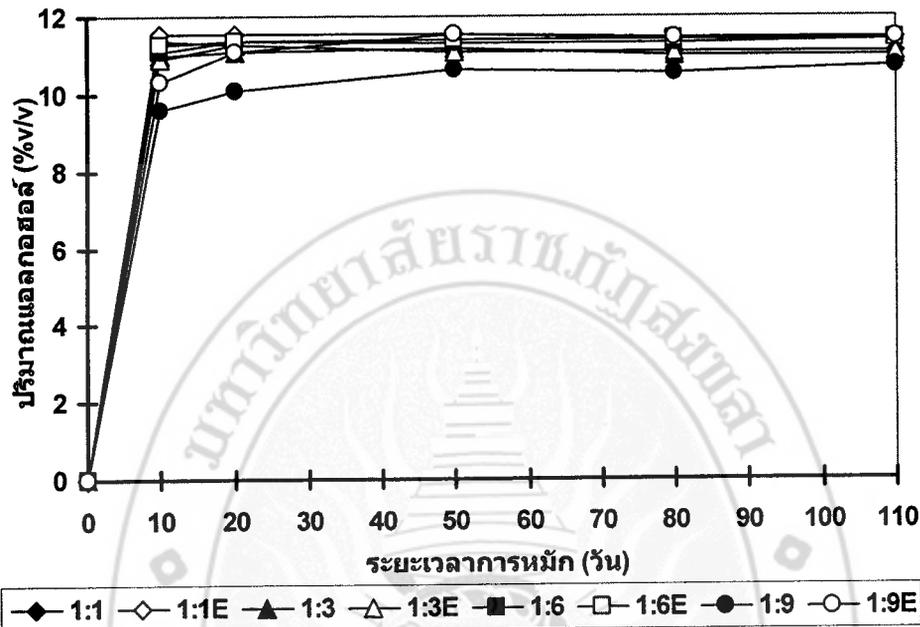
จากการศึกษาในครั้งนี้เลือกการเติมเอนไซม์เพคติเนสชนิด LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ในการศึกษาต่อไป เนื่องจากค่าต่างๆ ที่ศึกษาไม่มีความแตกต่างจากการใช้เอนไซม์ Pectinase AR แต่เมื่อพิจารณาถึงต้นทุนการผลิต เอนไซม์ LALLYME HC (1 กรัม มีราคาประมาณ 50.40 บาท) มีราคาถูกลงกว่าเอนไซม์ Pectinase AR ที่ได้จากเชื้อ *Aspergillus niger* (1 กรัม มีราคาประมาณ 184.00 บาท)

2. ผลของการเติมเอนไซม์เพคติเนสต่อการหมักไวน์ลูกหว้า

การศึกษาผลของการเติมเอนไซม์เพคติเนสต่อการหมักไวน์ลูกหว้า โดยเปรียบเทียบผลการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม และไม่เติมเอนไซม์เพคติเนส โดยเติมลงในน้ำลูกหว้าที่เจือจางในอัตราส่วนต่างๆ ได้แก่ 1:1, 1:3, 1:6 และ 1:9 ใช้เชื้อยีสต์ *Saccharomyces cerevisiae* สายพันธุ์ Burgardy เป็นระยะเวลา 10 วัน ที่อุณหภูมิห้อง จากนั้นทำการถ่ายไวน์แล้วนำไปบ่มต่อที่อุณหภูมิห้อง เป็นระยะเวลา 10 วัน จากนั้นทำการถ่ายไวน์อีกครั้งลงในขวดใหม่ รวมระยะเวลาการหมักไวน์ 20 วัน แล้วนำไปบ่มที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยจะเก็บตัวอย่างทุกเดือน (ระยะเวลาการหมักไวน์ 50, 80 และ 110 วัน ตามลำดับ) เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของไวน์ลูกหว้า

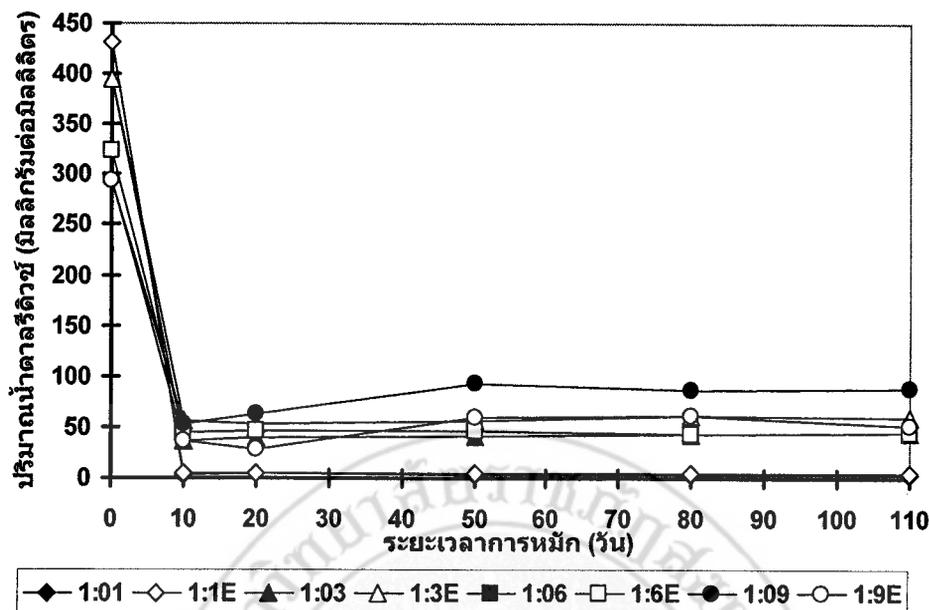
จากการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณแอลกอฮอล์ระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า พบว่าเชื้อยีสต์ *S. cerevisiae* สายพันธุ์ Burgardy สามารถผลิตแอลกอฮอล์ได้ร้อยละ 9.6-11.52 ปริมาตรต่อปริมาตร โดยที่อัตราส่วนระหว่างลูกหว้ากับน้ำเท่ากับ 1:1, 1:3 และ 1:6 จะได้ปริมาณแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน โดยยีสต์จะผลิตแอลกอฮอล์อย่างรวดเร็วในช่วง 10 วันแรกของการหมัก หลังจากนั้นเมื่อทำการถ่ายไวน์ ปริมาณแอลกอฮอล์จะค่อนข้างคงที่ ยกเว้นที่อัตราส่วนลูกหว้ากับน้ำเท่ากับ 1:9 จะได้ปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำสุด โดยได้ปริมาณแอลกอฮอล์ร้อยละ 9.6 ปริมาตรต่อปริมาตร จากภาพที่ 4 จะพบว่าเมื่ออัตราส่วนของลูกหว้ากับน้ำสูงขึ้นจะทำให้ได้ปริมาณแอลกอฮอล์ที่ลดลง นอกจากนี้ยังพบว่า การเติมเอนไซม์ LALLYME HC เข้าไปร่วมในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าจะช่วยให้ได้ปริมาณแอลกอฮอล์ที่สูงกว่าชุดที่ไม่ได้เติมเอนไซม์ลงไป อาจจะเนื่องมาจากเอนไซม์

LALLYME HC ยังคงมีกิจกรรมต่อเนื่องในการย่อยเพคตินให้ได้เป็นน้ำตาลรีดิวซ์เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยให้ยีสต์มีแหล่งคาร์บอนเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ปริมาณแอลกอฮอล์ในชุดที่มีการเติมเอนไซม์สูงกว่าชุดที่ไม่เติมเอนไซม์

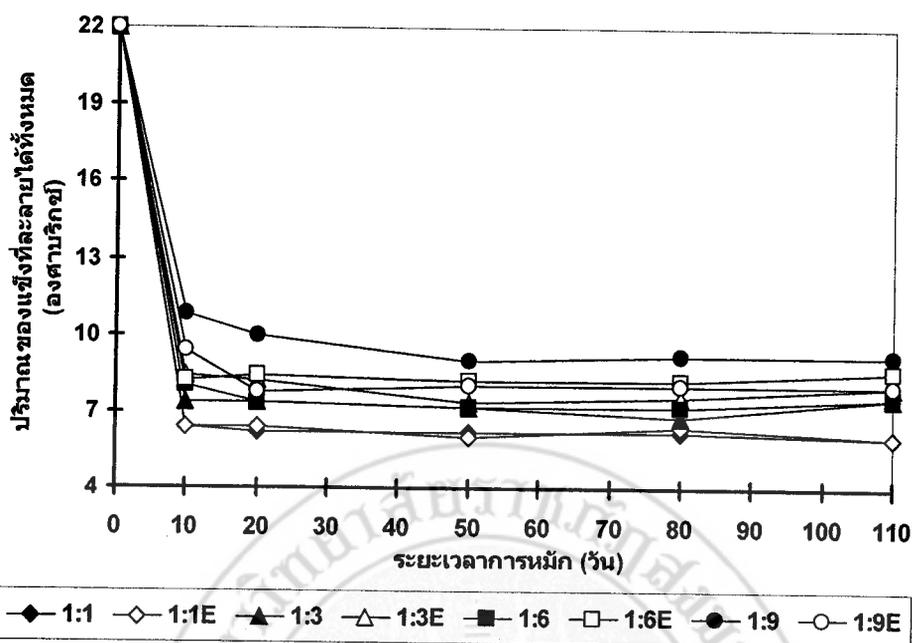
ภาพที่ 4 การเปลี่ยนแปลงปริมาณแอลกอฮอล์ระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างการหมักไวน์ แสดงดังภาพที่ 5 พบว่าการลดลงของน้ำตาลรีดิวซ์จะสัมพันธ์กับการผลิตแอลกอฮอล์ของยีสต์ โดยน้ำตาลรีดิวซ์จะลดลงอย่างรวดเร็วในช่วง 10 วันแรกของการหมัก หลังจากนั้นการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์จะน้อยมาก และพบว่าอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำมีผลต่อปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ที่เหลืออยู่ในไวน์ โดยเมื่ออัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำมากขึ้นปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ที่เหลืออยู่ในไวน์ลูกหว้าก็สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเจือจางน้ำผลไม้มีผลต่อการเจือจางสารอาหารในน้ำผลไม้ด้วย จึงส่งผลทำให้ยีสต์เจริญไม่ดี และทำให้เชื้อยีสต์เปลี่ยนน้ำตาลเป็นแอลกอฮอล์ได้ลดลงโดยที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9 จะทำให้ได้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ที่เหลืออยู่ในไวน์มากที่สุด เท่ากับ 88.6 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร

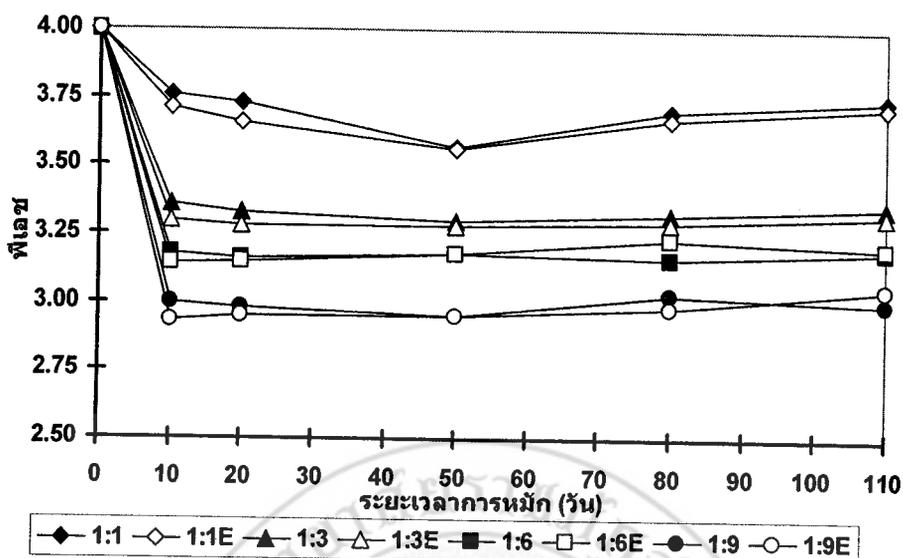
ภาพที่ 5 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลซูโครสในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า)

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในการหมักไวน์ลูกหว้าพบว่าอัตราส่วนระหว่างลูกหว้าต่อน้ำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในไวน์ลูกหว้า โดยอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9 จะมีค่าปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดสูงสุด นอกจากนี้ยังพบว่าปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ทั้งหมดจะลดลงอย่างรวดเร็วใน 10 วันแรกของการหมักนั้นแสดงว่าอีสต์ใช้ของแข็งที่ละลายน้ำได้ในรูปน้ำตาลในการเปลี่ยนให้เป็นแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องกับปริมาณแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 10 วันแรกของการหมัก (ภาพที่ 4) และจะลดลงอีกเพียงเล็กน้อยหลังจากทำการถ่ายไวน์ครั้งที่ 2 และหลังจากบ่มไวน์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลานาน 3 เดือน (ภาพที่ 6)

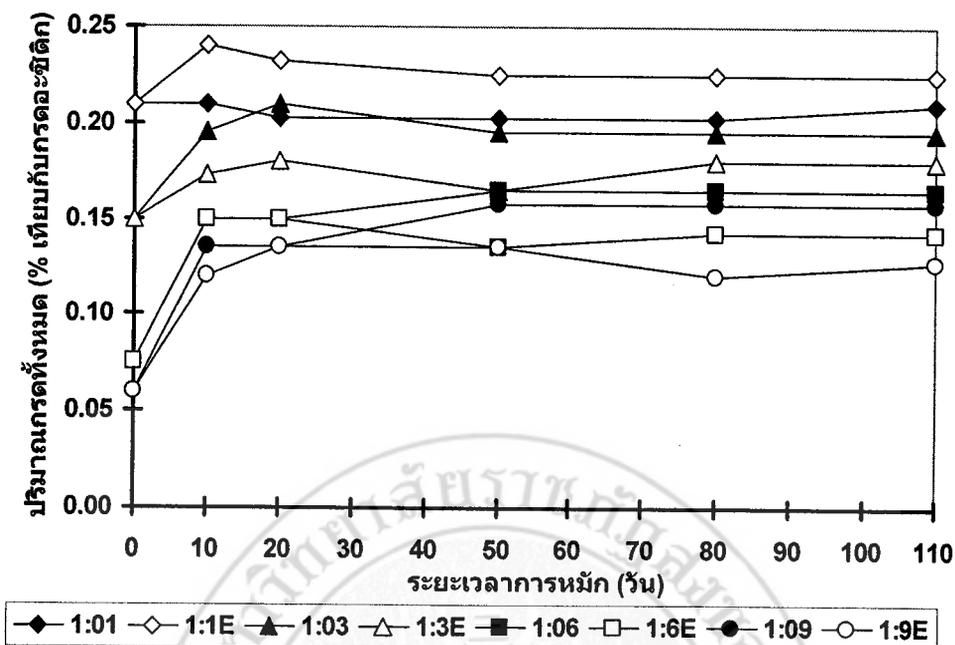
ภาพที่ 6 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของค่าพีเอชในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าดังแสดงในภาพที่ 7 พบว่าอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าพีเอช เมื่ออัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำมากขึ้นมีผลทำให้ค่าพีเอชลดลงมากขึ้น โดยพบว่าที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9 จะทำให้ค่าพีเอชลดลงต่ำสุด คือ 3.00 รองลงมาคือที่อัตราส่วนลูกหว้าเท่ากับ 1:6, 1:3 และ 1:1 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าการเปลี่ยนแปลงของค่าพีเอชจะลดลงอย่างรวดเร็วใน 10 วันแรกของการหมักไวน์ ทั้งนี้เกิดจากการที่เชื้อยีสต์ *S. cerevisiae* สายพันธุ์ Burgardy มีการเจริญ และเปลี่ยนน้ำตาลให้เป็นผลิตภัณฑ์อื่นนอกจากแอลกอฮอล์ เช่น กรดอะซิติก กรดแลกติก กรดซัคซินิก เป็นต้น ทำให้พีเอชลดลง หลังจากถ่ายไวน์และการบ่มที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียสเป็นระยะเวลา 3 เดือน พบว่าค่าพีเอชจะคงที่ไม่มีเปลี่ยนแปลง เมื่อเปรียบการเติมเอนไซม์ LALLYME HC และไม่เติมเอนไซม์ต่อการเปลี่ยนแปลงของค่าพีเอช พบว่าชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC พีเอชต่ำกว่าไม่เติมเอนไซม์เล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเอนไซม์เพคตินเอสเกิดการย่อยสลายเพคตินหรือแป้ง แล้วปล่อยหมู่คาร์บอกซิลออกมา (Sreekantiah *et al.*, 1971)

ภาพที่ 7 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า)

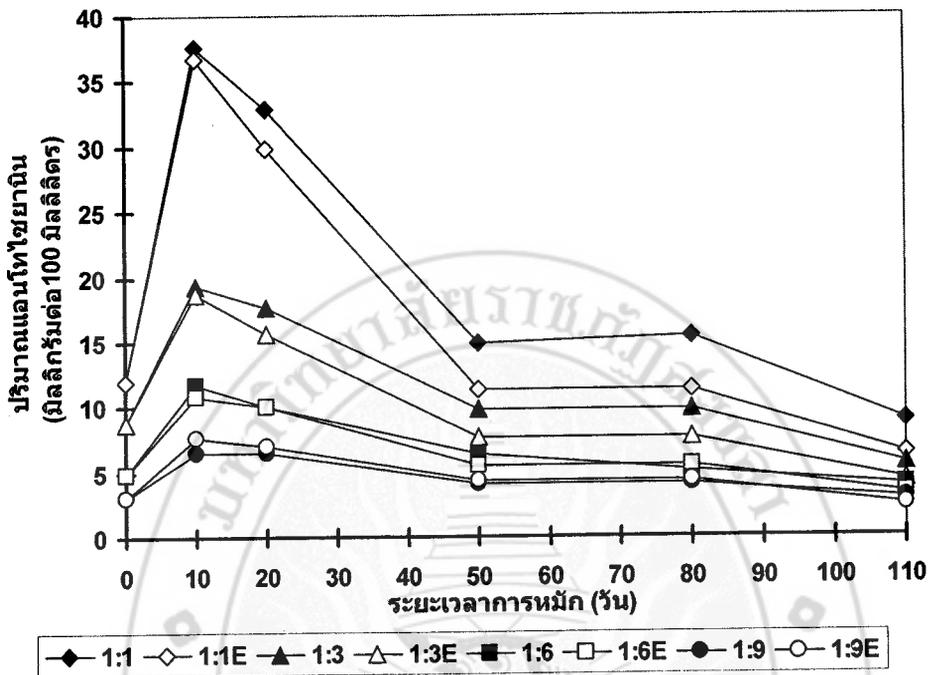
เมื่อพิจารณาเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า พบว่าอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ โดยเมื่ออัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำมากขึ้นจะทำให้ได้ปริมาณกรดทั้งหมดลดลงตามไปด้วย ปริมาณกรดที่ได้จากการทดลองจะแปรผกผันกับค่าพีเอช (ภาพที่ 8) ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าไวน์ลูกหว้าที่มีอัตราส่วนลูกหว้าสูงกว่ามีความเป็นบัฟเฟอร์หรือการดำเนินการเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชได้ดีกว่าไวน์ลูกหว้าที่มีอัตราส่วนของลูกหว้าต่ำกว่า (สืบศักดิ์ กลิ่นสอน, 2536)

ภาพที่ 8 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการหมักไวน์ลูกหญ้าที่อัตราส่วนของลูกหญ้าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหญ้า)

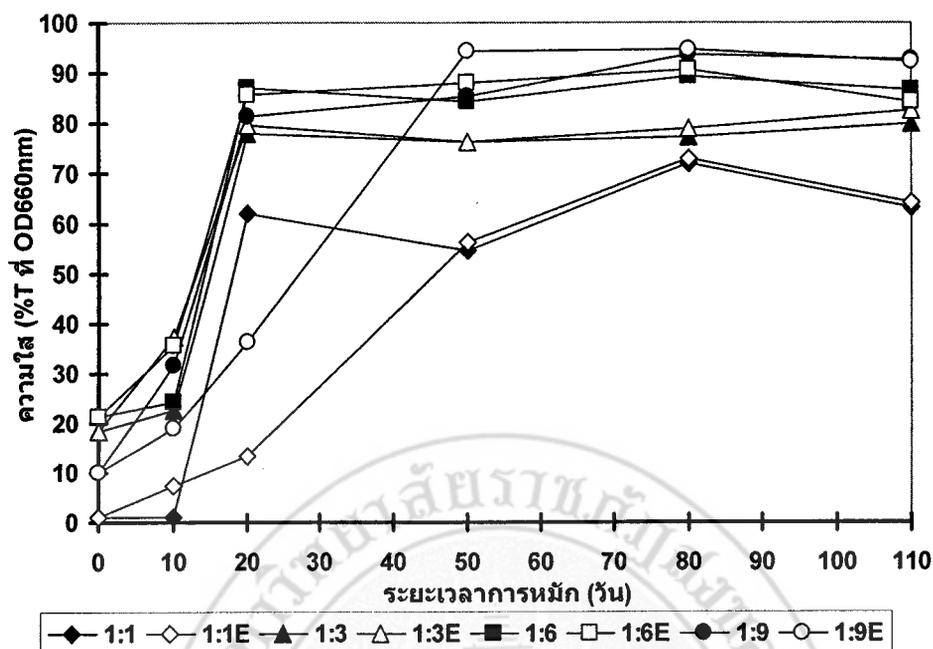
เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณแอนโทไซยานินในการหมักไวน์ลูกหญ้า พบว่าอัตราส่วนของลูกหญ้าต่อน้ำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณแอนโทไซยานิน โดยอัตราส่วนของลูกหญ้าต่อน้ำที่สูงขึ้นจะทำให้ได้ปริมาณแอนโทไซยานินที่ลดลง (ภาพที่ 9) ซึ่งเป็นผลจากการเจือจางน้ำลูกหญ้า ไวน์ที่มีปริมาณลูกหญ้าสูงจะมีปริมาณแอนโทไซยานินสูงตามไปด้วย จากการทดลองพบว่าปริมาณแอนโทไซยานินจะสูงในระยะเวลา 10 วันแรกของกระบวนการหมักไวน์ ทั้งนี้อาจเป็นผลจากแอลกอฮอล์ที่เชื้อยีสต์ผลิตขึ้นมา เพราะแอลกอฮอล์เป็นตัวทำลายที่ชนิดหนึ่ง เมื่อมีแอลกอฮอล์เพิ่มมากขึ้นจึงทำให้แอนโทไซยานินถูกสกัดออกได้มากขึ้นด้วย Lapomik และคณะ (2005) พบว่าแอลกอฮอล์มีคุณสมบัติสกัดสารแอนโทไซยานินออกมาจากลูกเกดแดง และองุ่นได้ดีกว่าการใช้น้ำ โดยที่อัตราส่วนของลูกหญ้าต่อน้ำ 1:1 จะให้ปริมาณแอนโทไซยานินสูงสุด มีค่าเท่ากับ 37.59 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร (ภาพที่ 9) แต่หลังจากทำการถ่ายไวน์และบ่มไวน์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน จะทำให้ปริมาณแอนโทไซยานินลดลงได้ โดยปริมาณแอนโทไซยานินลดลงประมาณ 56-82 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เนื่องจากการถ่ายไวน์และการบ่มไวน์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน จะทำให้สารประกอบที่แขวนลอยจับตัวกันเองเกิดเป็นอนุภาคที่มีขนาดใหญ่และหนักตกลงมา (Gómez-Plaza *et al.*, 2002) นอกจากนี้การเติมเอนไซม์ LALLYME HC มีผลทำให้ปริมาณแอนโทไซยานินลดลงด้วย เมื่อเทียบกับชุดที่ไม่ได้เติมเอนไซม์ ทั้งนี้อาจเป็นผลของเอนไซม์ไปย่อยสลายแอนโทไซยานิน (Wrolstad *et al.*, 1994) จากการศึกษา

ของ Versari และคณะ (1997) พบว่าหลังจากการเติมเอนไซม์เพคตินเนสทางการค้าลงไป 4-6 ชั่วโมง ในน้ำราสเบอร์รี่จะทำให้ปริมาณแอนโทไซยานินลดลง

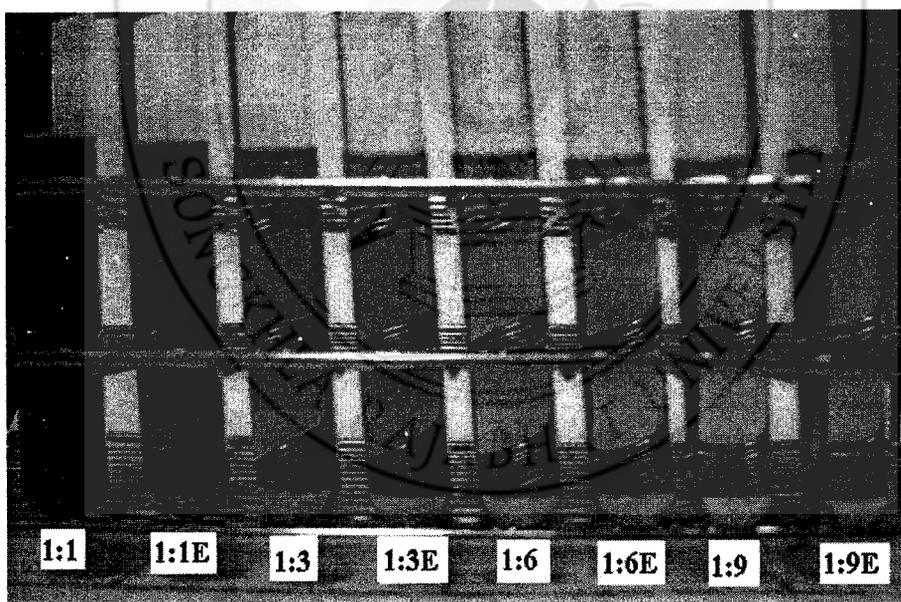

ภาพที่ 9 การเปลี่ยนแปลงปริมาณแอนโทไซยานินในระหว่างการหมักไวน์ลูกหว่าที่อัตราส่วนของลูกหว่าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว่า)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของค่าความใสในการหมักไวน์ลูกหว่า ดังแสดงในภาพที่ 10 พบว่าอัตราส่วนของลูกหว่าต่อน้ำมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความใส โดยเมื่ออัตราส่วนลูกหว่าสูงขึ้นจะทำให้ค่าความใสสูงขึ้น อัตราส่วนลูกหว่ากับน้ำเท่ากับ 1:9 จะให้ค่าความใสสูงสุด มีค่า %T เท่ากับ 92 นอกจากนี้พบว่า การถ่ายไวน์สามารถทำให้ไวน์ใสขึ้นประมาณ 3-8 เท่า หลังจากนั้นเมื่อนำไปบ่มต่อที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน จะทำให้ไวน์มีความใสขึ้นประมาณ 1-8 เท่า (ภาพที่ 10) ทั้งนี้เป็นผลเช่นเดียวกับการลดลงของปริมาณแอนโทไซยานิน คือความเย็นสามารถทำให้สารประกอบที่แขวนลอยจับตัวกันเองเกิดเป็นอนุภาคที่มีขนาดใหญ่ และหนักตกลงมา เป็นผลให้ไวน์มีความใสขึ้น (พงศ์กลม พงศ์สยาม, 2547) นอกจากนี้การถ่ายไวน์ยังช่วยป้องกันการ lysis ตัวเองของเซลล์ยีสต์ ซึ่งจะทำให้ไวน์มีรสชาติเปลี่ยนแปลง (ราณี สุรกาญจน์ กุล และคณะ, 2546)

ภาพที่ 10 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการหมักไวรัลูกหว่าที่อัตราส่วนของลูกหว่าต่อน้ำที่แตกต่างกัน (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวรัลูกหว่า)

ภาพที่ 11 ลักษณะความใสของไวรัลูกหว่าที่ความเจือจางอัตราส่วนต่าง ๆ (E ชุดที่มีการเติมเอนไซม์ LALLYME HC)

เมื่อพิจารณาการยอมรับทางด้านประสาทสัมผัสโดยการทดสอบการชิมของไวน์ลูกหว้าที่มีอัตราส่วนลูกหว้ากับน้ำที่ระดับต่างๆ และที่เติมเอนไซม์และไม่เติมเอนไซม์ เมื่อบ่มไวน์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยใช้ผู้ทดสอบจำนวน 30 คน ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 3 พบว่าไวน์ลูกหว้าที่ได้รับคะแนนการยอมรับมากที่สุด คือไวน์ที่ใช้อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 ที่เติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ลงไปร่วมระหว่างการหมักไวน์ลูกหว้า ซึ่งจะได้รับคะแนนรวมเท่ากับ 11.82 ซึ่งถือว่าเป็นไวน์ที่ยอมรับโดยผู้บริโภค มี defect บ้างเล็กน้อย (ศศิมา เอี่ยมแสงธรรม, 2547) เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว้าระหว่างไวน์ลูกหว้าที่เติมเอนไซม์ และไม่เติมเอนไซม์ (ภาพที่ 12) พบว่าไวน์ลูกหว้าที่เติมเอนไซม์ LALLYME HC ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ผู้บริโภคจะให้การยอมรับมากกว่าไวน์ลูกหว้าที่ไม่เติมเอนไซม์ ไม่ว่าจะเป็นด้านความใส สี กลิ่น น้ำสัมผัสสายชู ความเปรี้ยว รสชาติ ความขมหรือความฝาด และความชอบโดยรวม แต่ได้รับความยอมรับน้อยในด้านความหวาน นอกจากนี้ยังพบว่าไวน์ลูกหว้าที่เติมเอนไซม์มีค่าคะแนนรวมสูงกว่าไวน์ลูกหว้าที่ไม่เติมเอนไซม์ (ตารางที่ 3) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำที่เหมาะสมของไวน์ที่ไม่เติมเอนไซม์ (ภาพที่ 13) พบว่าอัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9 ได้รับการยอมรับมากที่สุดเมื่อเทียบกับอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำที่ระดับอื่นๆ ทั้งนี้เป็นผลมาจากผู้ทดสอบมีประสบการณ์ชิมไวน์ไม่มากนัก จะเห็นได้จากผู้ทดสอบส่วนใหญ่ชอบไวน์ที่มีความหวานสูงสุด และปริมาณแอลกอฮอล์ต่ำสุด และพบว่าอัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9 ให้สีที่จางเกินไป อีกทั้งยังมีกลิ่นน้ำสัมผัสสายชูในระดับแรงปานกลาง ซึ่งเป็นลักษณะของไวน์ที่ไม่ดี ดังนั้นในการคัดเลือกทำไวน์ลูกหว้าเพื่อใช้สำหรับทดลองต่อไปจะเลือกอัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 เนื่องจากได้รับการยอมรับที่ไม่แตกต่างกับที่อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:9

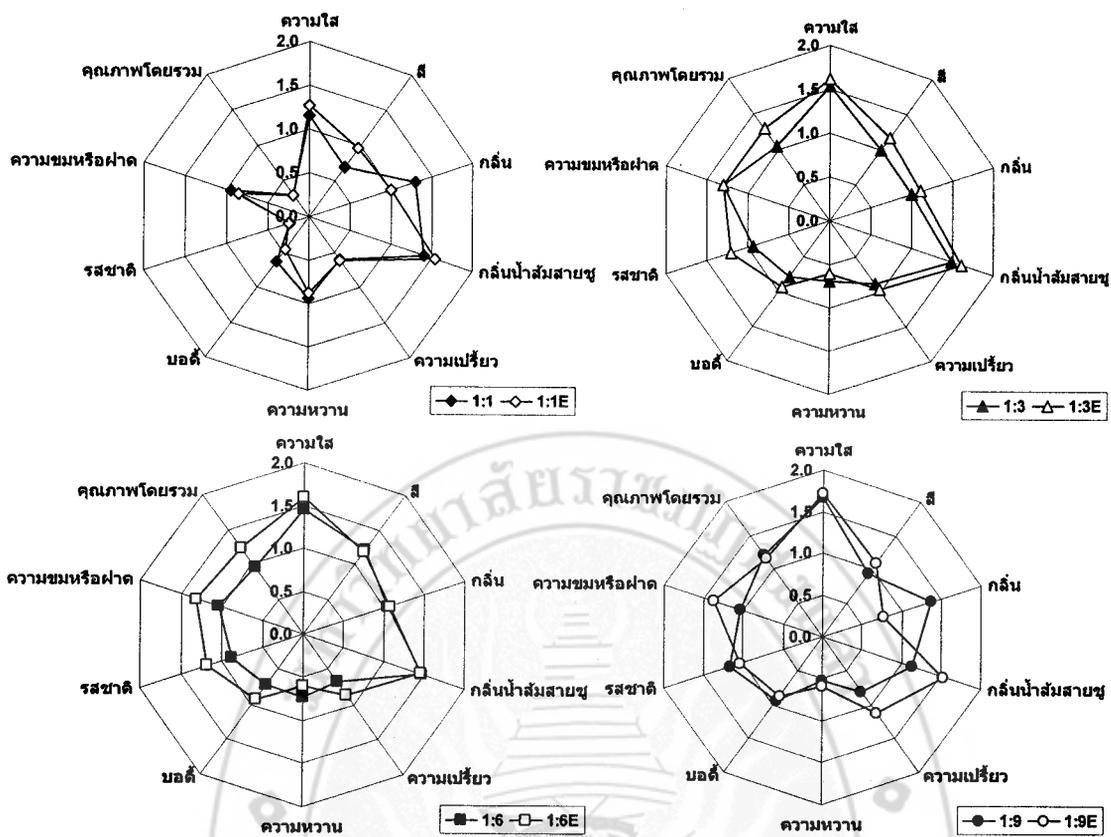
ตารางที่ 3 ผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว้า โดยผู้ทดสอบชิม 30 คน

	อัตราส่วนของลูกหว้าต่อน้ำ							
	1:1	1:1E*	1:3	1:3E	1:6	1:6E	1:9	1:9E
1. ความใส (2)	1.15	1.27	1.53	1.62	1.45	1.60	1.67	1.72
2. สี (2)	0.69	0.96	1.00	1.18	1.22	1.20	0.93	1.09
3. กลิ่น (4)	1.30	1.00	1.00	1.10	1.03	1.07	1.37	0.77
4. กลิ่นน้ำส้มสายชู (2)	1.40	1.53	1.49	1.60	1.47	1.44	1.13	1.53
5. ความเปรี้ยว (2)	0.60	0.62	0.88	0.98	0.67	0.87	0.80	1.12
6. ความหวาน (1)	0.93	0.88	0.69	0.61	0.73	0.59	0.52	0.58
7. บอด้ (1)	0.63	0.47	0.80	0.93	0.73	0.93	0.93	0.87
8. รสชาติ (2)	0.23	0.24	0.93	1.20	0.87	1.17	1.16	1.03
9. ความขมหรือฝาด (2)	0.95	0.85	1.30	1.30	1.03	1.32	1.03	1.37
10. คุณภาพโดยรวม (2)	0.30	0.29	1.04	1.30	0.97	1.23	1.20	1.14
คะแนนรวม** (20)	8.19	8.10	10.67	11.82	10.18	11.42	10.74	11.22

* E หมายถึงชุดที่มีเติมเอนไซม์

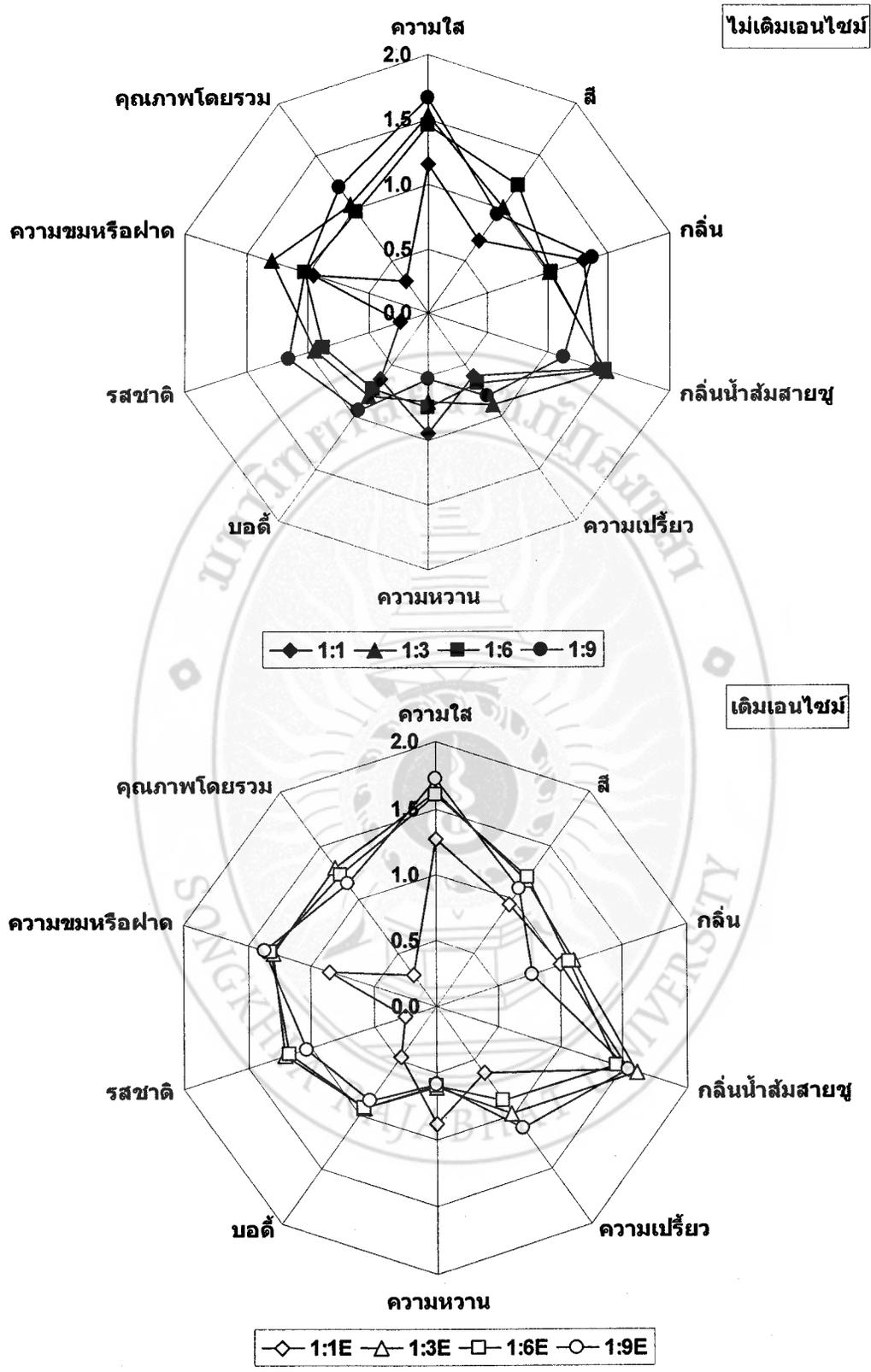
** คะแนนรวมบอกถึงลักษณะไวน์ดังนี้

- 17-20 คะแนน เป็นไวน์ที่มีคุณภาพดีเด่นและไม่มี defect ใดๆ
- 13-16 คะแนน เป็นไวน์มาตรฐาน ไม่มีอะไรเด่นหรือด้อย (defect)
- 9-12 คะแนน เป็นไวน์ที่ยอมรับโดยผู้บริโภคมักมี defect บ้างเล็กน้อย
- 5-8 คะแนน เป็นไวน์ที่ผู้บริโภคมักไม่ยอมรับ
- 1-4 คะแนน เป็นไวน์เสีย

ภาพที่ 12 ภาพใยแมงมุมของผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว่า เปรียบระหว่างการเติม และไม่เติม เอนไซม์

ภาพที่ 13 ภาพใยแมงมุมของผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว้าผ่านการบ่มที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 3 เดือน

3. ผลการศึกษาคุณสมบัติของไวน์มะเม่า ไวน์ลูกหว่า ไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำ

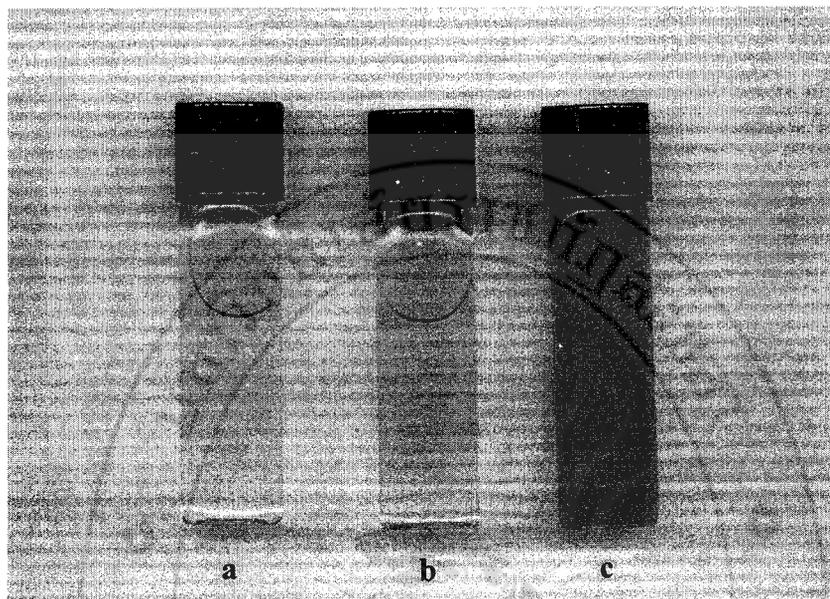
การศึกษาการทำไวน์ผลไม้ให้ใสโดยการใช้น้ำส้มและสารช่วยในการตกตะกอนโดยศึกษาจากไวน์ผลไม้ 4 ชนิดคือ ไวน์มะเม่า ไวน์ลูกหว่า ไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำ (มะหวด) ที่ผ่านการหมักมาแล้ว ทำการ rack ลงขวดใหม่แล้วแต่ยังมีความขุ่นอยู่ จากนั้นนำมาศึกษาคุณสมบัติของไวน์ซึ่งให้ค่าต่าง ๆ แตกต่างกันไปเล็กน้อยตามคุณสมบัติของผลไม้ที่นำมาเป็นวัตถุดิบในการหมักไวน์ โดยไวน์มะเม่ามีพีเอช 4.0 ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 5.80 องศาบริกซ์ ปริมาณแอลกอฮอล์ 12% และปริมาณกรดทั้งหมด 0.49% ซึ่งแตกต่างจากรายงานของมานิตย์ ตั้งตระกูล และคณะ (2547) ที่ทดสอบคุณภาพของไวน์มะเม่าของสหกรณ์การเกษตรโนนหัวช้าง จังหวัดสกลนคร พบว่า ไวน์มะเม่าที่ศึกษามีปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 8.96 องศาบริกซ์ ปริมาณแอลกอฮอล์ 10.4 % และปริมาณกรดทั้งหมด 1.01% ซึ่งค่ามาตรฐานของไวน์มะเม่าคือ ปริมาณกรดทั้งหมดต้องอยู่ในช่วง 0.4-0.7% ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด (น้ำตาล) 1.0 องศาบริกซ์ และปริมาณแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15% ไวน์ลูกหว่ามีค่าความใสเท่ากับ 80.10% พีเอช 3.35 ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด 7.6 องศาบริกซ์ ปริมาณแอลกอฮอล์ 11% และปริมาณกรดทั้งหมด 0.20% ในขณะที่ไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำมีคุณสมบัติต่าง ๆ ค่อนข้างใกล้เคียงกันซึ่งแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คุณสมบัติของไวน์มะเม่า ไวน์ลูกหว่า ไวน์มะม่วงหิมพานต์ และไวน์กำขำ

คุณสมบัติ	ไวน์มะเม่า	ไวน์ลูกหว่า	ไวน์มะม่วงหิมพานต์	ไวน์กำขำ
พีเอช	4.00	3.35	3.90	3.52
ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ °Bx	5.80	7.6	6.33	6.83
ปริมาณแอลกอฮอล์ (%)	12.00	11.0	12.6	13.6
ปริมาณกรดทั้งหมด (%)	0.49	0.20	0.20	0.21
ความใส (%T)	59.50	80.10	94.77	96.50

เมื่อพิจารณาคุณสมบัติด้านสี ความใสและการตกตะกอนพบว่า ไวน์มะเม่าที่ได้มีลักษณะสีน้ำตาลอมเหลือง ขุ่นและมีตะกอนมาก ในขณะที่ไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำมีลักษณะใสและไม่ตกตะกอนแต่อย่างใด โดยไวน์มะม่วงหิมพานต์จะมีสีเหลืองอ่อน ใส และมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว และไวน์กำขำจะมีสีเหลืองอมส้มและใสกว่าไวน์มะม่วงหิมพานต์เล็กน้อย (ภาพที่ 14) เมื่อวัดค่าความใส (% Transmittance) ด้วยเครื่อง spectrophotometer ที่ความยาวคลื่น 660 นาโนเมตร พบว่าเปอร์เซ็นต์ความใสของไวน์มะเม่า ไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำมีค่า 59.50, 94.77 และ 96.50% ตามลำดับ จากผลการทดลองจะพบว่าทั้งไวน์มะม่วงหิมพานต์และไวน์กำขำมีค่าความ

ใสอยู่ในระดับที่สูงอยู่แล้ว ดังนั้นจึงเลือกเพียงไวน์มะเม่าที่มีความใสน้อยที่สุดมาทำการศึกษาในขั้นต่อไปคือนำมาทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเนส เปรียบเทียบกับการเติมสารช่วยในการตกตะกอนอีก 3 ชนิด คือเคซีน เจลลาติน และเบนโตไนท์ และเก็บตัวอย่างไปวิเคราะห์ค่าต่าง ๆ ต่อไป

ภาพที่ 14 ลักษณะความใสของไวน์ที่ทำการทดสอบ (a : ไวน์ดำขำ ; b : ไวน์มะม่วงหิมพานต์ ; c : ไวน์มะเม่า)

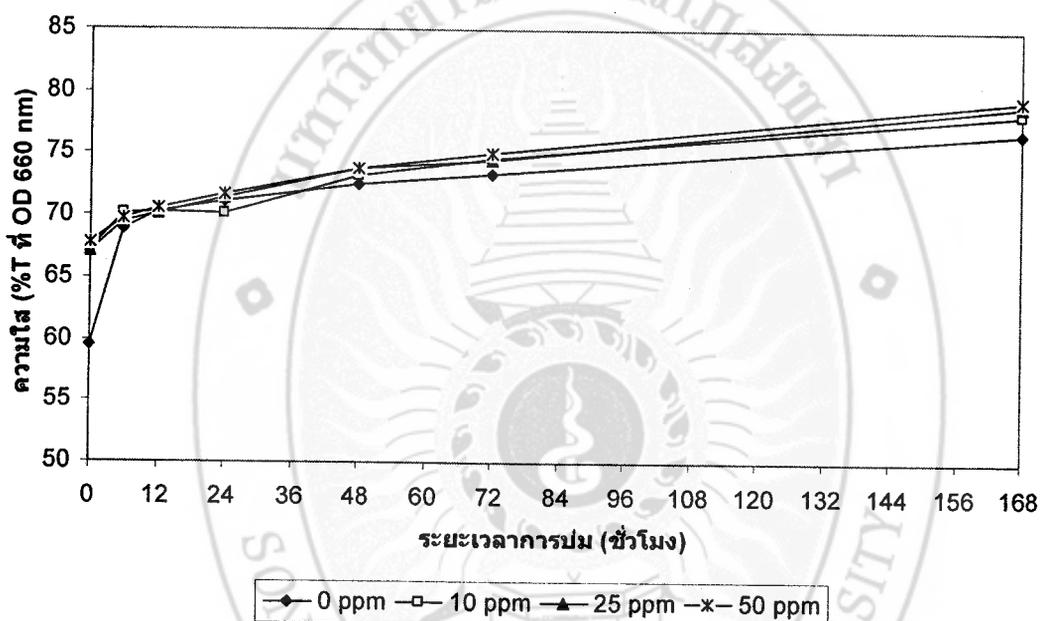
4. ผลของการใช้เพคตินเนส และสารช่วยตกตะกอนชนิดอื่นต่อความใสและคุณภาพของไวน์มะเม่า

การศึกษาผลของการทำไวน์มะเม่าให้ใสโดยใช้เอนไซม์เพคตินเนสปริมาณ 0, 10, 25 และ 50 พีพีเอ็ม เปรียบเทียบกับการใช้สารช่วยในการตกตะกอนคือเคซีน 0, 50, 100 และ 5000 พีพีเอ็ม เติมเจลาติน 0, 10, 50 และ 100 พีพีเอ็ม และเติมเบนโตไนท์ 0, 100, 300 และ 500 พีพีเอ็ม จากนั้นเก็บตัวอย่างที่เวลา 0, 12, 24, 48, 72 และ 168 ชั่วโมง เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยการวิเคราะห์ค่าความใส ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ ฟิเอช ความเป็นกรด ปริมาณสารแอนโทไซยานิน และวัดค่าแอลกอฮอล์ที่เวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการทดลอง

การเปลี่ยนแปลงค่าความใสของไวน์มะเม่า

ไวน์มะเม่าที่ศึกษามีความใสเริ่มต้นที่ประมาณ 59.5% ซึ่งมีลักษณะขุ่นและมีตะกอนแขวนลอยอยู่ค่อนข้างมาก เมื่อทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่าความใสโดยใช้เอนไซม์เพคตินเนสและสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ได้ผลดังภาพที่ 15 พบว่าการใช้

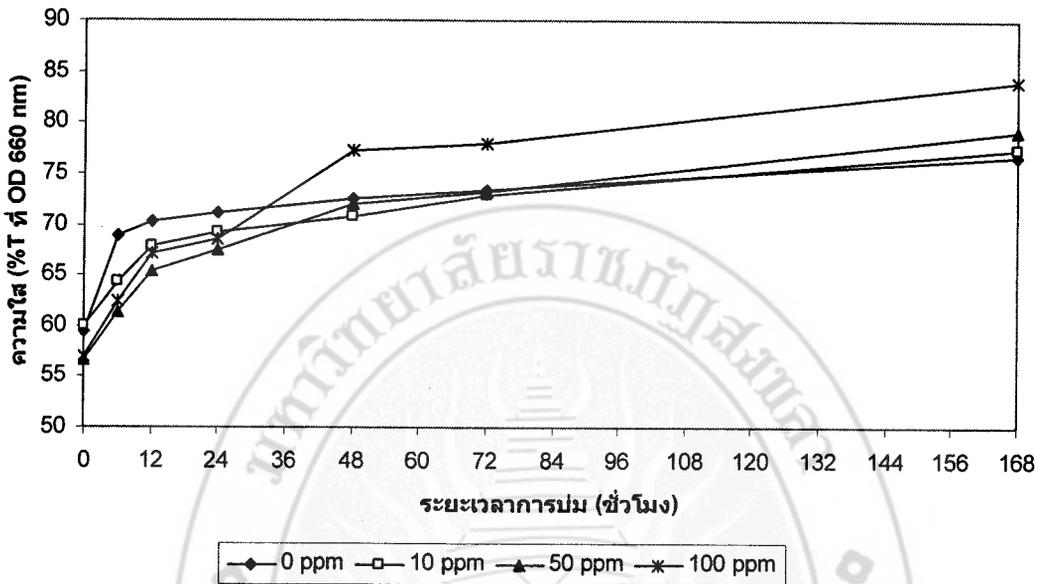
เอนไซม์เพคตินเนสสามารถทำให้ไวน้มะเมาะใสขึ้นได้ โดยเมื่อเริ่มการทดลองไวน้มะเมาะที่เดิมเอนไซม์เพคตินเนสมีความใสขึ้นเป็น 67% และมีความใสเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไปซึ่งเมื่อสิ้นสุดการทดลองที่เวลาการบ่ม 168 ชั่วโมง พบว่า ตัวอย่างไวน้ที่เดิมเอนไซม์เพคตินเนสที่มีความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีความใสมากที่สุด คือ 79.4% รองลงมาคือ ไวน้ที่เดิมเอนไซม์เพคตินเนสที่มีความเข้มข้น 25 พีพีเอ็ม มีความใส 79.1% และไวน้ที่เดิมไวน้ที่เดิมเอนไซม์เพคตินเนสที่มีความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีความใสอยู่ที่ 78.6% ในขณะที่ไวน้มะเมาะที่ไม่มีการเติมเอนไซม์มีความใสเป็น 77.4% ซึ่งไวน้มะเมาะทุกชุดการทดลองมีความใสเพิ่มขึ้นจากชั่วโมงเริ่มต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเปรียบเทียบที่ชั่วโมงสุดท้ายของการทดลองพบว่าค่าความใสของไวน้ทุกชุดการทดลองไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

ภาพที่ 15 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน้มะเมาะที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเนสที่มีความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาถึงค่าความใสของไวน้มะเมาะที่ผ่านการทำให้ใสโดยการใช้เจลลาตินเป็นสารตกตะกอน พบว่า ความเข้มข้นของเจลลาตินมีผลต่อความใสของไวน้มะเมาะที่ได้ โดยตัวอย่างไวน้ที่ใช้เจลลาตินที่มีความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีความใสที่สุดคือ 84% รองลงมาคือ ไวน้ที่ใช้เจลลาตินที่มีความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีความใส 77.9% ในขณะที่ไวน้ที่เติมเจลลาตินความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีค่าความใสอยู่ที่ 77.7% ซึ่งสูงกว่าไวน้ที่ไม่มีการเติมเจลลาตินที่มีความใส 77.4% ที่เวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมง ซึ่งค่าความใสเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าความใสที่เวลาเริ่มต้นการทดลอง และจากภาพที่ 16 จะเห็นได้ว่าค่าความใสของไวน้ทุกชุดการทดลองมีการเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น และที่เวลาการบ่มผ่านไป 48 ชั่วโมงจะสังเกตเห็นว่าไวน้ที่เติมเจลลาตินที่มีความเข้มข้น 100 พีพีเอ็มเริ่มมีค่าความใสสูงขึ้นกว่าการทดลองอื่นอย่างเห็น

ได้ชัด แต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วพบว่าแม้ค่าความใสของไวน์ที่เติมสารเจลาตินจะสูงกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมเจลาตินก็ตาม แต่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ของค่าความใสของไวน์ในแต่ละชุดการทดลอง

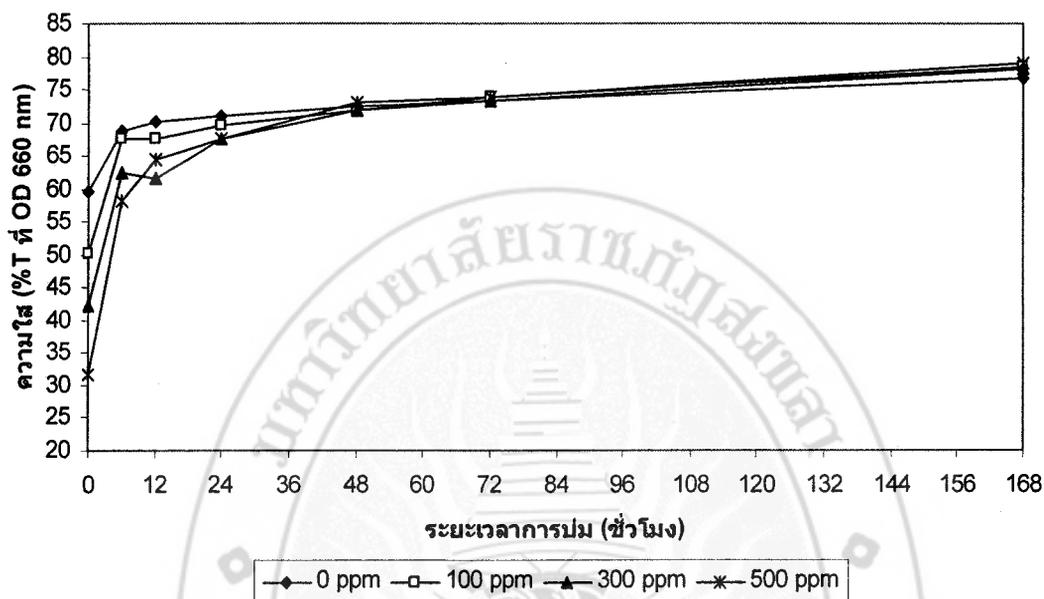

ภาพที่ 16 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 17 ลักษณะความใสของไวน์มะเม่า (a : ก่อนการทำให้ใส , b : หลังการทำให้ใสด้วยเจลาตินที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม)

เบนโตไนด์เป็นสารที่มีคุณสมบัติในการตกตะกอนโปรตีนได้ เมื่อเติมลงในไวน์จึงเป็นสารที่ช่วยให้ไวน์มีความใสขึ้น ซึ่งเมื่อทำการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงค่าความใสของไวน์มะเข่าโดยการเติมเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ได้ผลดังภาพที่ 18

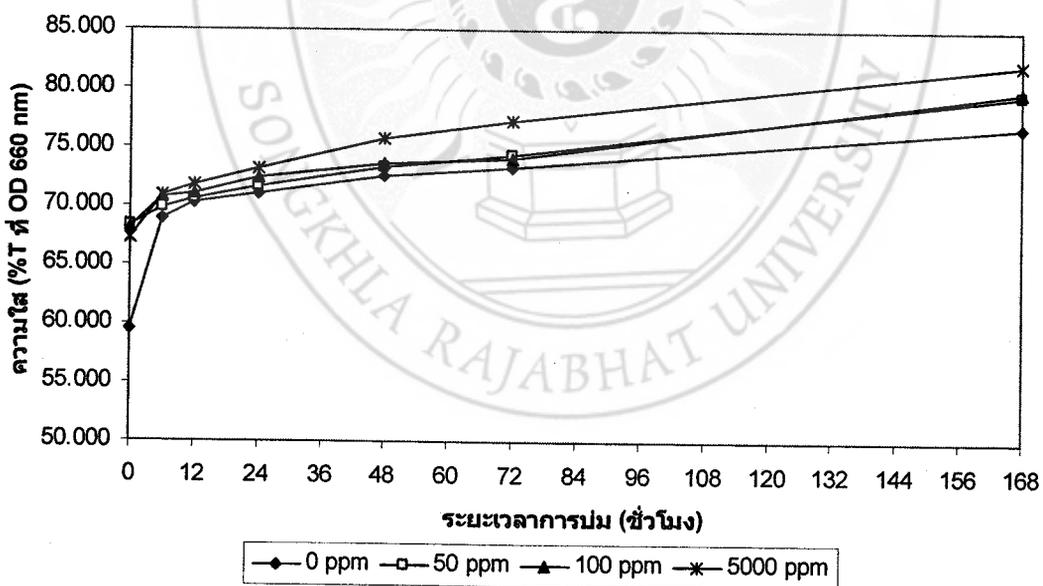

ภาพที่ 18 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

จากภาพที่ 18 พบว่าในเวลาเริ่มต้นของการทดลองค่าความใสของไวน์ที่เติมสารเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้นเพิ่มขึ้นจะมีค่าความใสลดลงตามความเข้มข้นของเบนโตไนด์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเบนโตไนด์เป็นสารที่เมื่อละลายน้ำแล้วจะมีความขุ่นสูงเนื่องจากความสามารถในการละลายที่ต่ำ ไวน์ที่เติมเบนโตไนด์จึงมีความขุ่นสูงกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมสารใด ๆ ลงไป แต่เมื่อการทดลองผ่านไป 6 ชั่วโมง พบว่า ความใสของไวน์ที่เติมเบนโตไนด์มีค่าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามยังมีค่าน้อยกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมสารใด เมื่อการทดลองผ่านไป 48 ชั่วโมงพบว่าค่าความใสของไวน์ที่เติมและไม่เติมสารเบนโตไนด์มีค่าความใสใกล้เคียงกันมากคือมีค่าความใสอยู่ที่ประมาณ 72% แต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่า ไวน์ที่เติมเบนโตไนด์มีค่าความใสสูงกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมสารช่วยตกตะกอน โดยไวน์มะเข่าที่เติมเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้น 500 พีพีเอ็ม มีค่าความใสสูงสุดคือ 79.2% รองลงมาคือ ไวน์มะเข่าที่เติมเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีค่าความใส 78.8% และไวน์ที่เติมเบนโตไนด์ที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีค่าความใส 78.3% ซึ่งมีค่าสูงกว่าไวน์ที่ไม่เติมเบนโตไนด์ที่มีค่าความใสเป็น 77.4% อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าความใสของไวน์ในชุดต่าง ๆ ที่เวลาสิ้นสุดการทดลอง ซึ่งการทดลองนี้

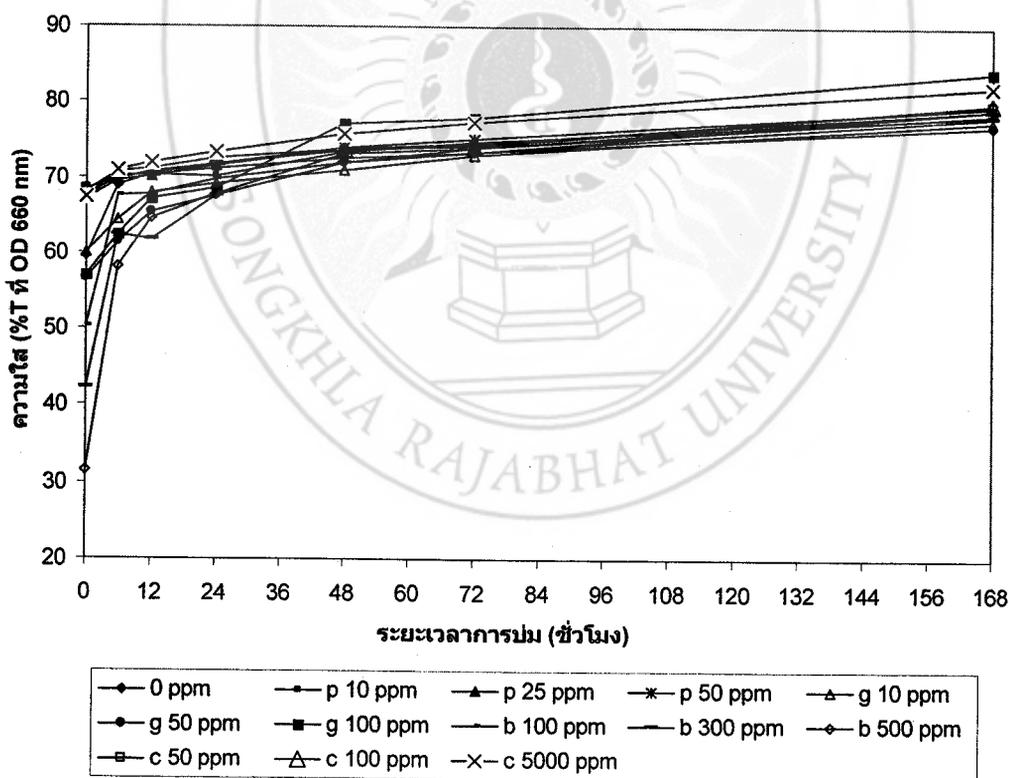
สอดคล้องกับรายงานของ Gökmen and Serpen (2002) และ Koyuncu และคณะ (2007) พบว่าประสิทธิภาพในการดูดซับ dark-coloured compound ในน้ำแอมเปิลของเบนโทไนท์เพิ่มขึ้น เมื่อเพิ่มความเข้มข้นของเบนโทไนท์ เนื่องจากพื้นผิวการดูดซับของเบนโทไนท์เพิ่มขึ้นนั่นเอง ดังนั้นน้ำแอมเปิลที่เติมเบนโทไนท์ที่ความเข้มข้นสูงจึงใสกว่าตัวอย่างน้ำแอมเปิลที่เติมเบนโทไนท์ที่ความเข้มข้นต่ำกว่า

ไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ได้ผลดังภาพที่ 19 พบว่าความใสของไวน์จะเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แต่เมื่อพิจารณาที่เวลาการบ่มเดียวกันพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ของไวน์ในชุดการทดลองต่าง ๆ ถึงแม้จะไม่พบความแตกต่างทางสถิติแต่ พบว่า การเติมเคซีนลงไปไวน์มะเข่าสามารถทำให้ไวน์ใสขึ้นได้เร็วกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมสารใดลงไป เมื่อทำการเปรียบเทียบความสามารถในการทำให้ไวน์ใสของเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ที่เวลาสิ้นสุดการทดลอง พบว่า การใช้เคซีนที่ความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็ม ทำให้ไวน์มีค่าความใสสูงสุดคือ 82.1% รองลงมาคือ ไวน์ที่เติมเคซีนที่ความเข้มข้น 50 และ 100 พีพีเอ็ม ซึ่งไวน์ที่เติมสารที่ความเข้มข้นทั้งสองความเข้มข้นมีค่าความใสเท่ากันคือ 79.8% ในขณะที่ไวน์ในชุดควบคุมมีค่าความใสอยู่ที่ 77.4% เท่านั้น

ภาพที่ 19 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

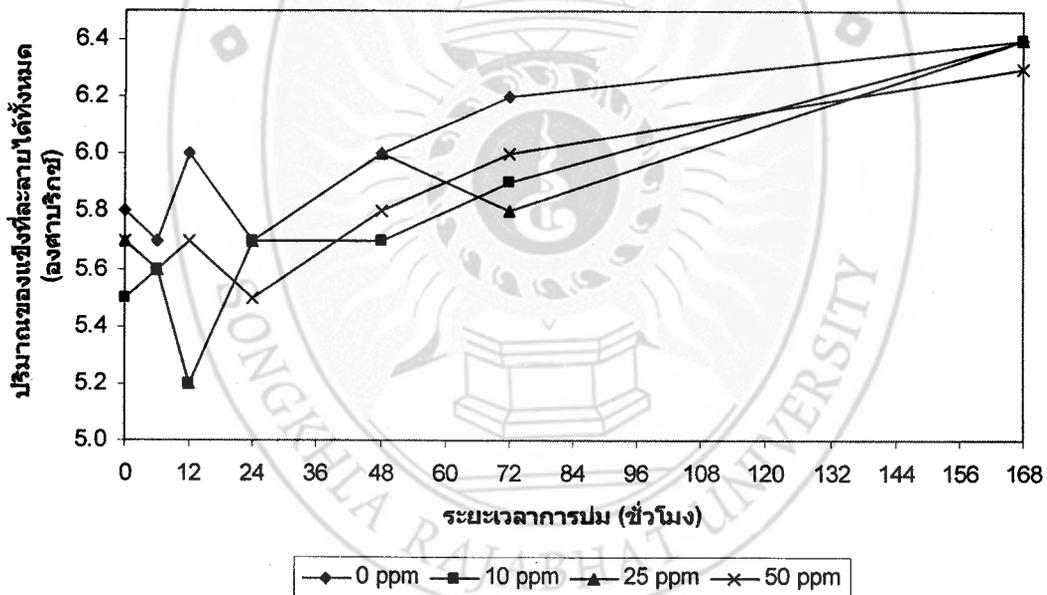
เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ พบว่า การเติมเอนไซม์และสารช่วยตกตะกอนสามารถทำให้ไวน์มะเข่าใสได้เร็วและมีความใสมากขึ้นกว่าการที่ไม่มีการเติมสารใดลงไป ในระหว่างการบ่มในระยะเวลาเท่ากัน จากภาพที่ 20 เห็นได้ว่าเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นไวน์มะเข่าจะมีค่าความใสเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเมื่อสิ้นสุดการทดลองที่ระยะเวลาการบ่ม 168 ชั่วโมงนั้น ไวน์ที่มีค่าความใสสูงที่สุดคือ ไวน์ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม รองลงมาคือ ไวน์ที่เติมเคซีนที่ความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็ม ซึ่งมีค่าความใส 84% และ 82.1% ตามลำดับ และไวน์ที่มีค่าความใสต่ำที่สุดในชุดการทดลองที่มีการเติมสารช่วยตกตะกอนคือ ไวน์ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม ค่าความใส คือ 77.7% แต่ยังมีค่าความใสสูงกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมสารใด ๆ ที่มีค่าความใสที่ 77.4% และเมื่อพิจารณาค่าความใสของไวน์ที่ชั่วโมงต่าง ๆ พบว่าเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นความใสของไวน์มีค่าเพิ่มขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าความใสของไวน์เมื่อระยะเวลาสิ้นสุดการทดลอง พบว่าไวน์ที่ใช้สารช่วยตกตะกอนแต่ละชนิดที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าความใสไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

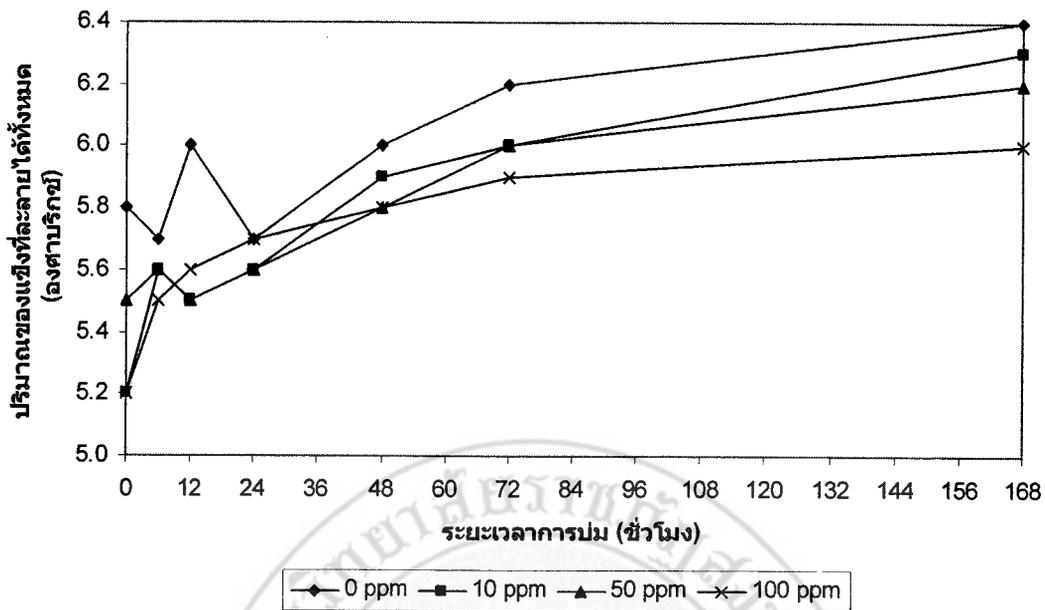
ภาพที่ 20 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดในไวน์มะเข่า

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดในการบ่มไวน์มะเข่าหลังจากการเติมเอนไซม์และสารช่วยตกตะกอน พบว่า ปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดมีปริมาณเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น ทั้งในตัวอย่างไวน์มะเข่าที่เติมและไม่เติมเอนไซม์เพคตินเอส (ภาพที่ 21) โดยที่เวลาสิ้นสุดการทดลองพบว่าในตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดต่ำกว่าในตัวอย่างอื่นเล็กน้อย ซึ่งผลการทดลองเป็นไปในทางเดียวกับชุดการทดลองที่ทำการเติมสารเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (ภาพที่ 22) ซึ่งพบว่าปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่ตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเจลาตินมีปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าต่ำกว่าในชุดการทดลองที่ไม่มีการเติมเจลาตินลงไป โดยที่เวลาสิ้นสุดการทดลองพบว่าเมื่อความเข้มข้นของเจลาตินเพิ่มขึ้นปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดจะมีค่าลดลงเช่นกัน

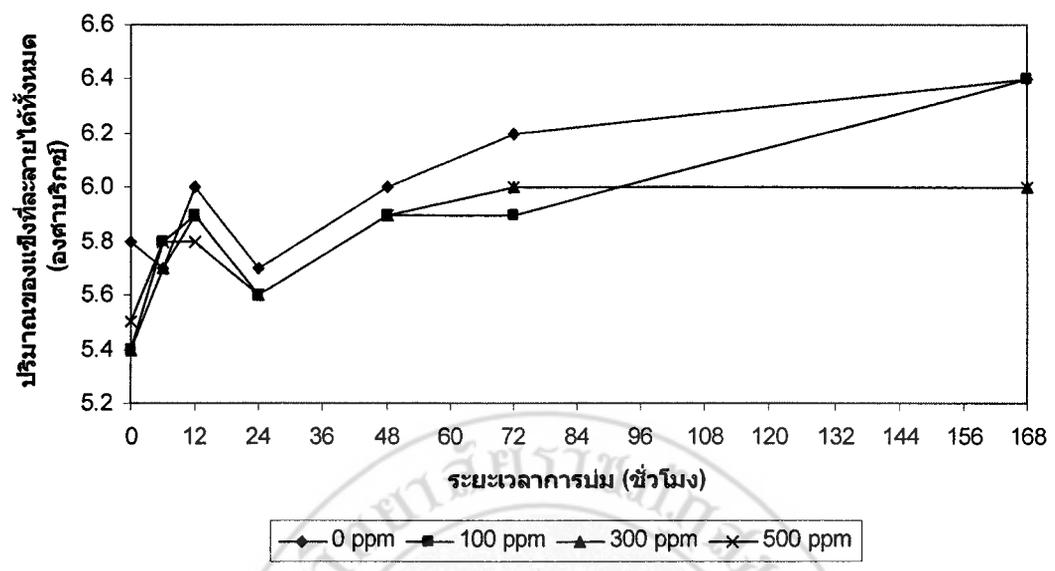

ภาพที่ 21 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแฉ่งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

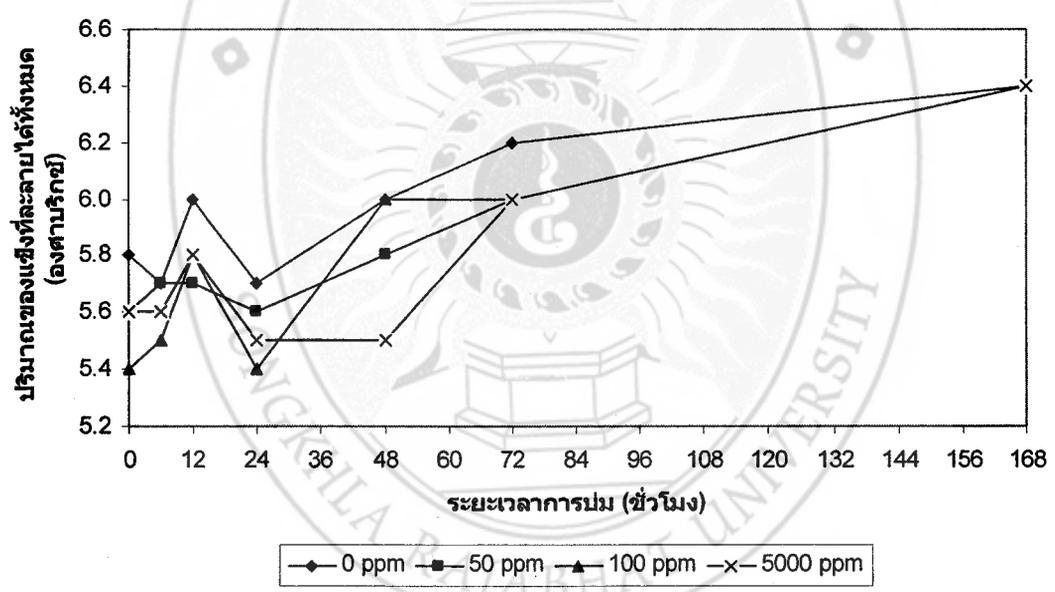

ภาพที่ 22 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเขือเทศผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ในไวน์มะเขือเทศผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ หลังจากระยะเวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมง พบว่าปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น ทั้งในตัวอย่างไวน์มะเขือเทศที่เติมและไม่เติมเบนโตไนท์ โดยชุดการทดลองที่เติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้น 300 และ 500 พีพีเอ็มมีค่าปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดเท่ากัน ในขณะที่ตัวอย่างไวน์ที่ไม่เติมและไม่เติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดเท่ากันและมีค่าสูงกว่าในสองตัวอย่างแรกข้างต้น (ภาพที่ 23) และเมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในไวน์มะเขือเทศที่ใช้เคซีนเป็นสารช่วยในการตกตะกอน (ภาพที่ 24) พบว่าปริมาณของแข็งที่ละลายทั้งหมดมีค่าสูงขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น ซึ่งการทดลองให้ผลในแนวเดียวกับชุดการทดลองที่ทำการเติมสารชนิดอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันที่เมื่อสิ้นสุดการทดลองพบว่าปริมาณของแข็งที่ละลายทั้งหมดในตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเคซีนและเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าเท่ากัน

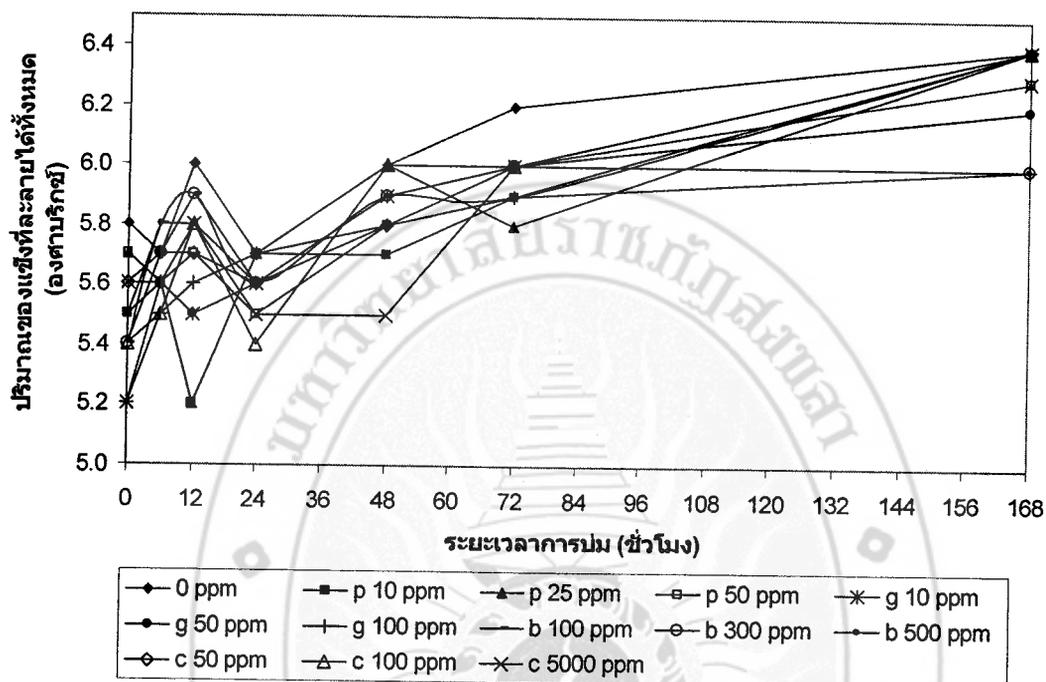
ภาพที่ 23 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะม่วงที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโทโนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 24 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะม่วงที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ในไวน์มะม่วงที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเอสและสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ดังแสดงในภาพที่ 25 พบว่า ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดมีปริมาณเพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการทดลองเป็นไปในแนวเดียวกันทั้งในตัวอย่างไวน์มะม่วงที่เติมและไม่เติมสารใดเลย จากผลการทดลองไม่มีตัวอย่างไวน์ใดที่มีค่าปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดสูงกว่าตัวอย่างไวน์ในชุด

ควบคุมที่ไม่มีการเติมเอนไซม์หรือสารช่วยตกตะกอน โดยตัวอย่างไวน์ที่เติมเจลาตินความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม และเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้น 300 และ 500 พีพีเอ็มมีค่าปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดต่ำที่สุดคือ 6.0 องศาบริกซ์ ในขณะที่ปริมาณของแข็งที่ละลายได้ในไวน์มะเม่าที่เติมเอนไซม์เพคตินเอส เจลาติน และเคซีนมีค่าใกล้เคียงกัน

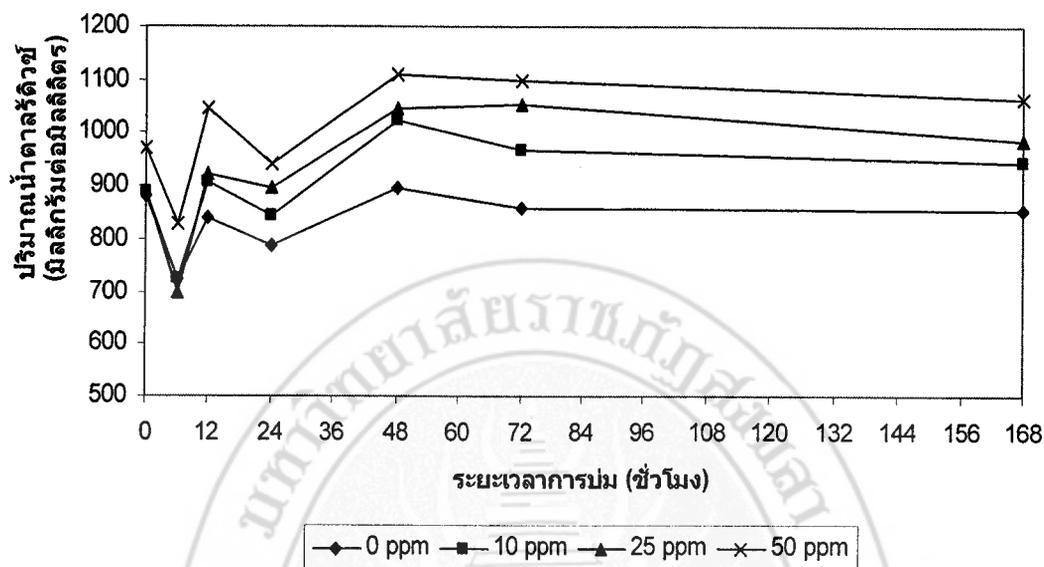

ภาพที่ 25 การเปลี่ยนแปลงปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์

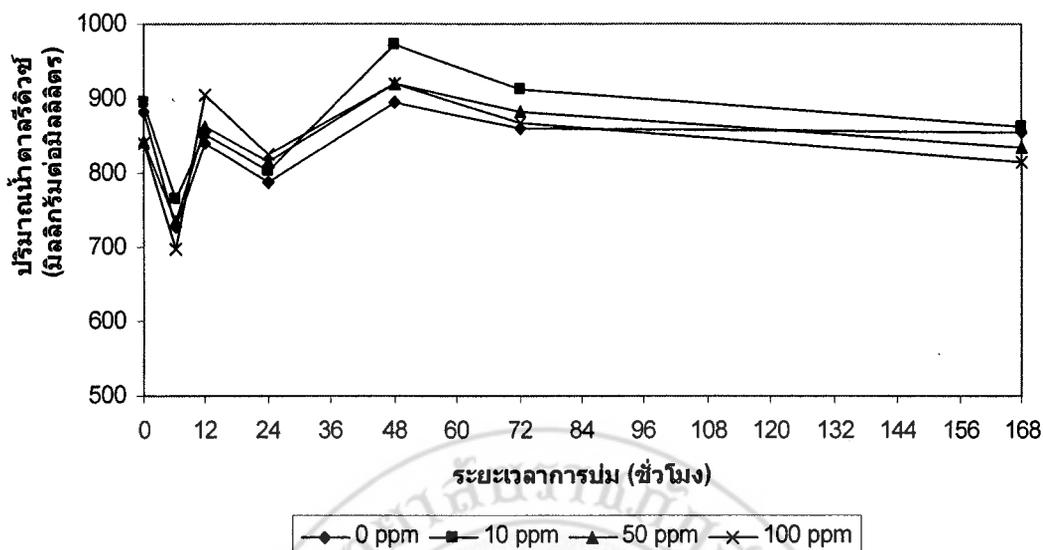
เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ภายในไวน์มะเม่าหลังจากการเติมเอนไซม์เพคตินเอส พบว่าเมื่อระยะเวลาการหมักผ่านไป 6 ชั่วโมงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ลดลงเล็กน้อยและจะเพิ่มขึ้นเมื่อการบ่มผ่านไป 12 ชั่วโมง จากนั้นเมื่อการบ่มผ่านไป 48 ชั่วโมง ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์จะค่อนข้างคงที่ จากระยะเวลาการบ่มทั้งหมด 168 ชั่วโมง พบว่าปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์มีการเปลี่ยนแปลงโดยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเมื่อเริ่มการทดลอง ซึ่งในตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเอส ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีค่าน้ำตาลรีดิวซ์สูงสุด รองลงมาคือตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเอส ความเข้มข้น 25 พีพีเอ็ม 10 พีพีเอ็ม และตัวอย่างไวน์ที่ไม่เติมเอนไซม์เพคตินเอส ตามลำดับ (ภาพที่ 26) เมื่อยิ่งความเข้มข้นของเอนไซม์เพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์สูงขึ้นด้วยเช่นกัน ทั้งนี้มีรายงานว่าการใช้เอนไซม์เพคตินเอสเติมลงในน้ำผลไม้ไม่สามารถทำให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในน้ำผลไม้

นั้นเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากเอนไซม์เพคตินเอสที่เติมลงไปจะไปย่อยแป้งที่มีในน้ำผลไม้ทำให้ได้น้ำตาลรีดิซซ์เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (Sreekantiah *et al.*, 1971)

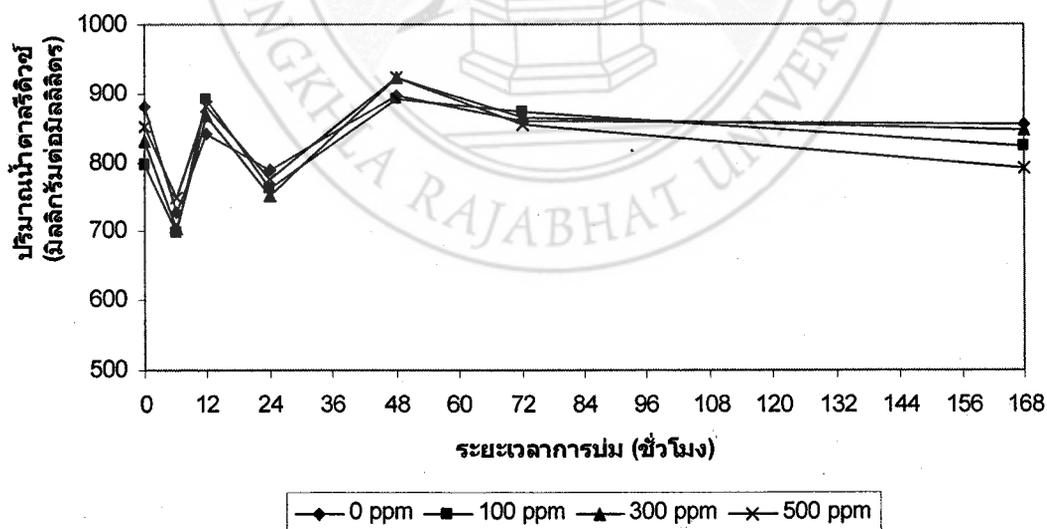
ภาพที่ 26 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์ในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์ของไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (ภาพที่ 27) พบว่า ในช่วงแรกปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงเล็กน้อย แต่เมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไปพบว่าค่าปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์เริ่มมีความคงที่ นอกจากนี้ยังพบว่าที่ความเข้มข้นของเอนไซม์ต่างกันแต่การเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์มีแนวโน้มเดียวกันและมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย และพบว่าไวน์ที่เติมเอนไซม์ที่ความเข้มข้นของค่าที่สุดคือ 10 พีพีเอ็ม มีค่าปริมาณน้ำตาลรีดิซซ์สูงที่สุด และจะลดลงเมื่อความเข้มข้นของเอนไซม์เพิ่มขึ้น

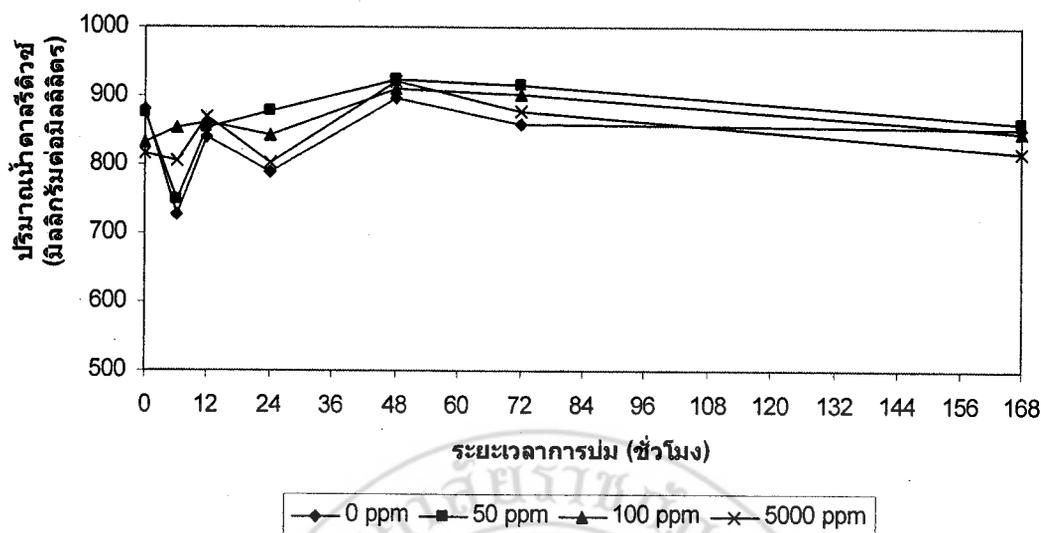

ภาพที่ 27 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ภายในตัวอย่างไวน์มะเม่าที่เติมสารเติมเบนโตไนท์ (ภาพที่ 28) และเคซีน (ภาพที่ 29) พบว่า ค่าของปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากและมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ที่ระยะเวลาการบ่ม 6 ชั่วโมง ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์มีการลดลงเล็กน้อยและปรับขึ้นเมื่อเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นเป็น 12 ชั่วโมง จากนั้นมีการลดลงอีกเล็กน้อย และเริ่มมีค่าคงที่เมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไป 48 ชั่วโมง

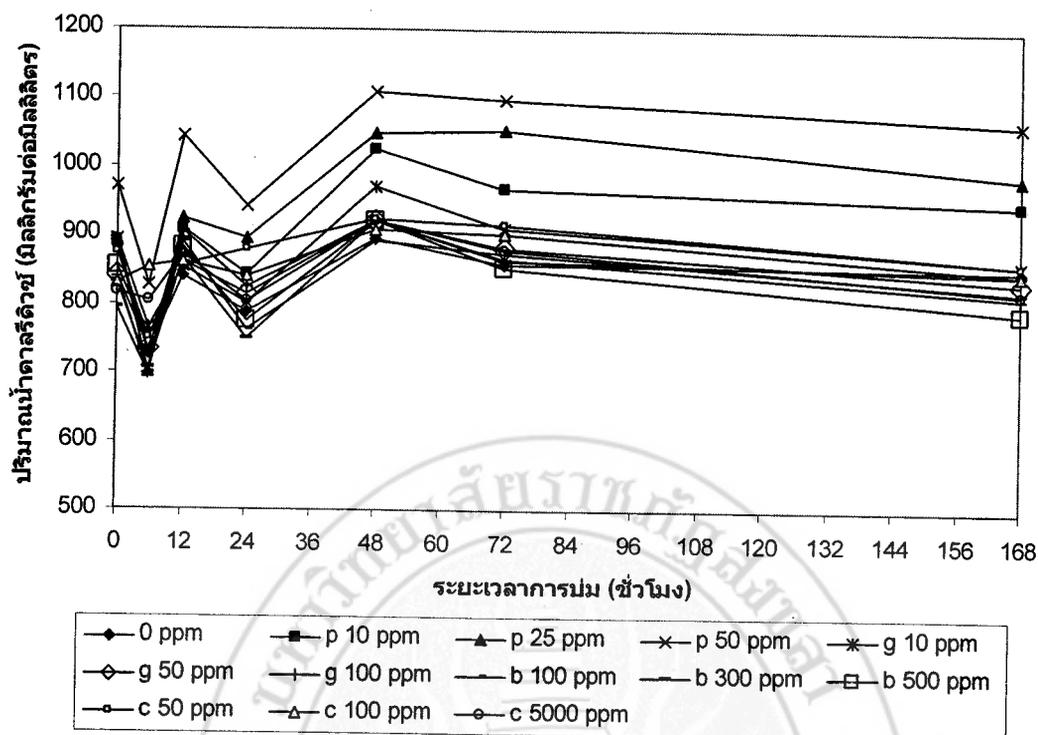

ภาพที่ 28 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 29 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใส โดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

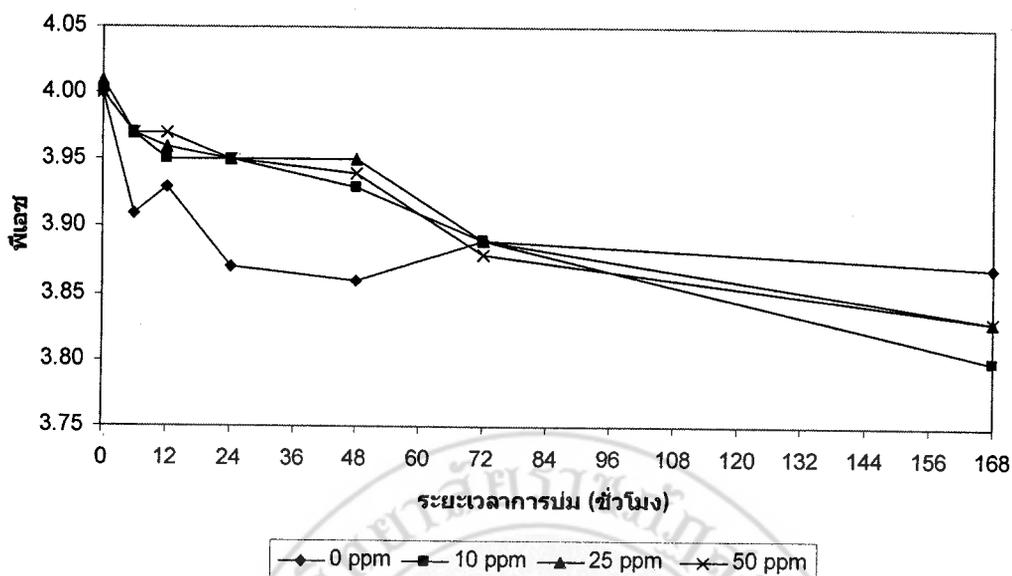
เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ภายในไวน์มะเม่าที่เติมเอนไซม์ เพคตินเนสและสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ พบว่า ทุกชุดการทดลองปริมาณ น้ำตาลรีดิวซ์มีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ มีการเพิ่มขึ้นและปรับลดลงในช่วง 0-48 ชั่วโมงของการบ่ม หลังจากนั้นปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์จะเริ่มมีค่าคงที่ไปจนถึงสิ้นสุดการทดลอง และพบว่าตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดการทดลองในตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสมีปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ สูงที่สุด โดยไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์สูงสุด รองลงมาคือไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 25 พีพีเอ็ม และ 10 พีพีเอ็ม โดยมีค่าปริมาณ น้ำตาลรีดิวซ์เป็น 1064.52, 985.48 และ 947.31 มิลลิกรัมต่อมิลลิตร ตามลำดับ (ภาพที่ 30)

ภาพที่ 30 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลละลายในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเนสและสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

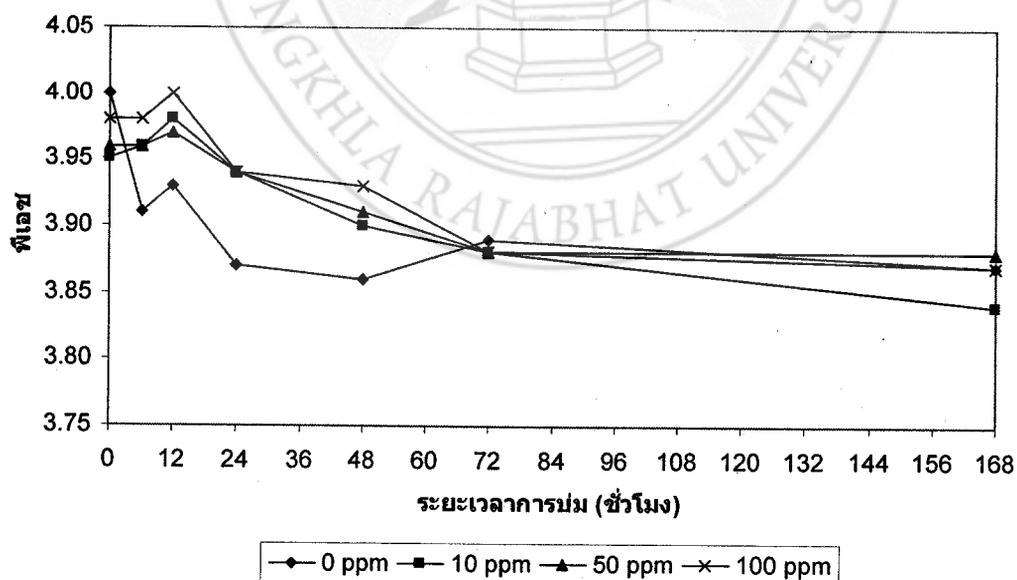
การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอช

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชของไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ แสดงดังภาพที่ 31 พบว่า ค่าพีเอชของไวน์มีค่าลดลงเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น ทั้งในตัวอย่างไวน์มะเม่าที่เติมและไม่เติมเอนไซม์เพคตินเนส หลังจากระยะเวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมง พบว่าตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสมีค่าพีเอชต่ำกว่าตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเอนไซม์ จากภาพจะเห็นได้ว่าในตัวอย่างไวน์ที่เติมเพคตินเนสความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชต่ำที่สุดคือมีค่าพีเอชเท่ากับ 3.80 ในขณะที่ไวน์ที่เติมเพคตินเนสความเข้มข้น 25 และ 50 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชสูงขึ้นเล็กน้อย คือมีค่าเป็น 3.83 เท่ากัน การทดลองนี้สอดคล้องกับรายงานของศศิมา เอี่ยมแสงธรรม (2547) ที่ศึกษาผลของการบ่มไวน์สับปะรดพันธุ์ภูเก็ตที่ใส่เอนไซม์เพคตินเนสความเข้มข้น 0, 0.0125, 0.05% (w/v) และชุดควบคุม ซึ่งบ่มไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส พบว่า พีเอชของไวน์มีการลดลงเล็กน้อยเมื่อบ่มไวน์ไว้เป็นระยะเวลา 3 เดือน

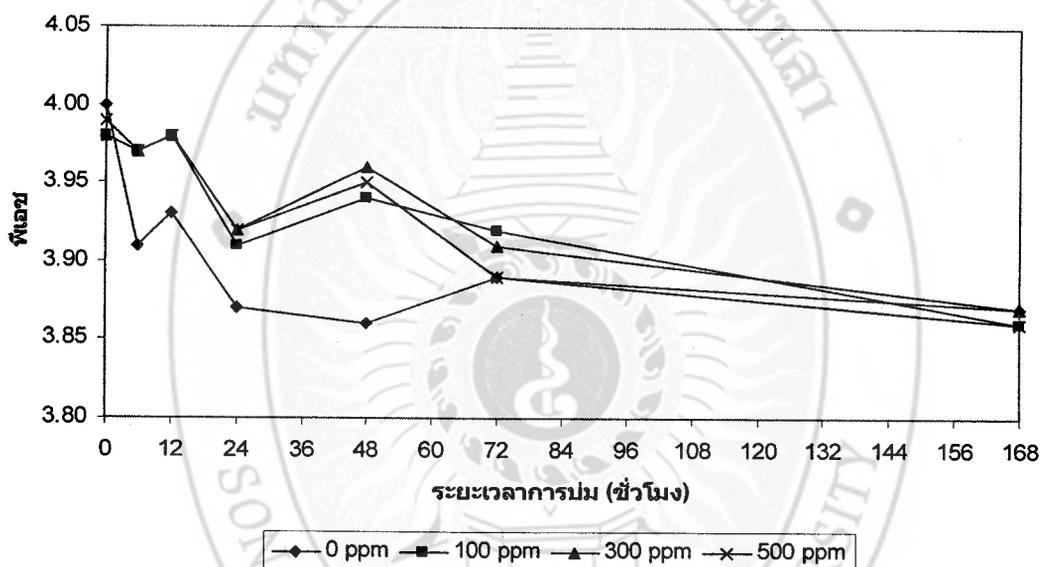
ภาพที่ 31 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการบ่มไวมะเมา่ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติม เอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ค่าพีเอชในระหว่างการบ่มไวมะเมา่ไม้ที่เติมและเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าลดลงเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาการหมักเพิ่มขึ้น เมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมงตัวอย่างไวมะเมา่ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็มมีค่าพีเอชที่ต่ำสุด และตัวอย่างไวมะเมา่ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชที่สูงสุด ในขณะที่ตัวอย่างไวมะเมา่ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชเท่ากับตัวอย่างไวมะเมา่ควบคุม (ภาพที่ 32)

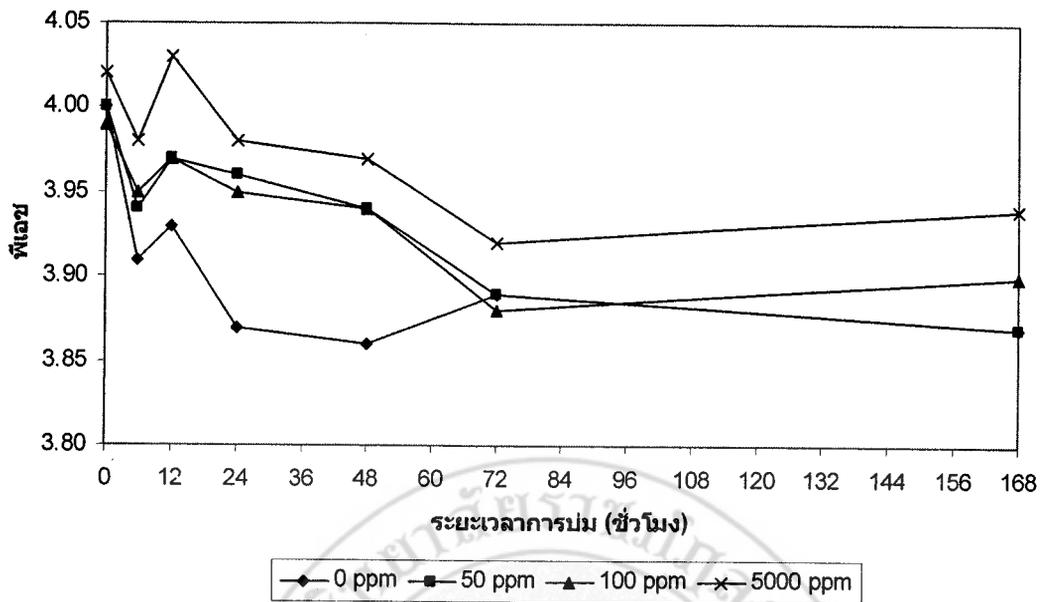

ภาพที่ 32 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการบ่มไวมะเมา่ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติม เจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชของไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนท์ (ภาพที่ 33) และเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (ภาพที่ 34) พบว่า การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชของไวน์เป็นไปในลักษณะเดียวกับไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเอสและเจลาติน นั่นคือค่าพีเอชของไวน์ลดลงเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาการหมักเพิ่มขึ้น สำหรับตัวอย่างไวน์ที่ทำการเติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าพีเอชที่ชั่วโมงสุดท้ายของการทดลองมีค่าใกล้เคียงกับไวน์ชุดควบคุม ในขณะที่ไวน์ที่ได้รับการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ นั้น พบว่า พีเอชของไวน์มีค่าสูงกว่าไวน์ในชุดควบคุม โดย ตัวอย่างไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชสูงสุด รองลงมาคือตัวอย่างไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม และไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 50 พีพีเอ็มมีค่าต่ำสุดและมีพีเอชเท่ากับไวน์ในชุดควบคุม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.94, 3.90 และ 3.87 ตามลำดับ

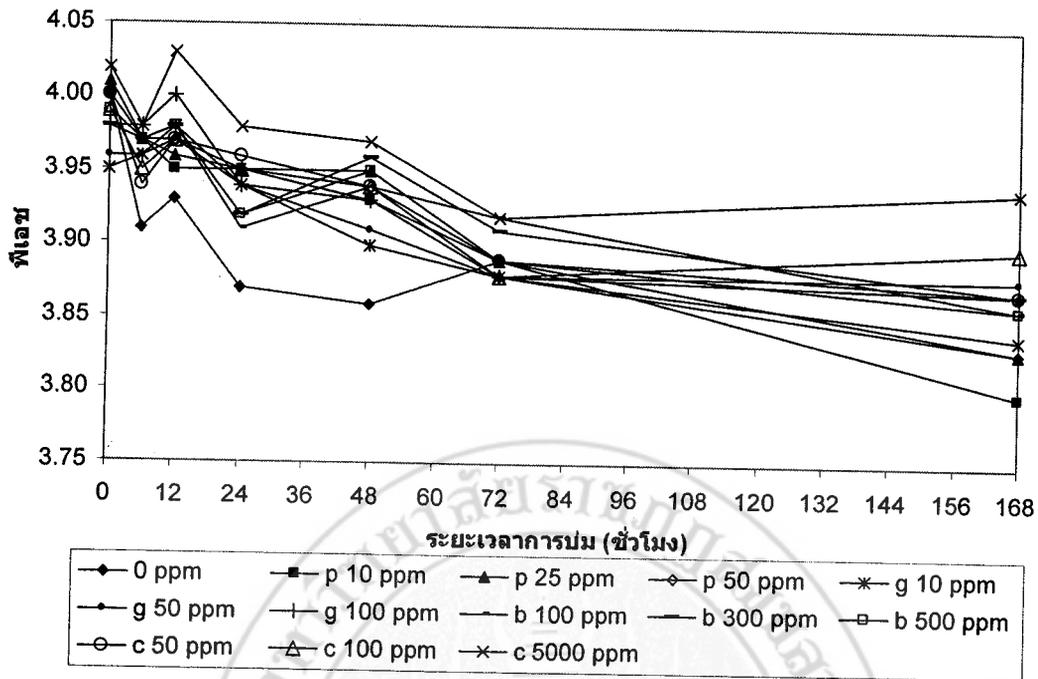
ภาพที่ 33 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการหมักไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

ภาพที่ 34 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

Xifang และคณะ (2007) ศึกษาการดูดซับโปรตีนในไวน์โดยใช้สารเบนโทไนท์ความเข้มข้น 25 กรัมต่อลิตร พบว่า เบนโทไนท์ที่ใช้มีจะประสิทธิภาพในการดูดซับโปรตีนได้สูงที่พีเอชในช่วง 2.69–4.20 และเมื่อค่าพีเอชเพิ่มขึ้นพบว่าสามารถดูดซับโปรตีนได้น้อยลง ซึ่งเบนโทไนท์จะมีประสิทธิภาพสูงในการดูดซับโปรตีนเมื่ออยู่ในสภาวะพีเอชต่ำโดยมีค่า pI 4.6 เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าพีเอชของไวน์เป็นปัจจัยสำคัญต่อกระบวนการดูดซับโปรตีนของเบนโทไนท์ ซึ่งค่าพีเอชจะมีผลกับประจุบนพื้นผิวของเบนโทไนท์และระดับของ ionization และความจำเพาะของโปรตีน และจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าไวน์มะเข่าที่ใช้ในการทดลองมีค่าพีเอชอยู่ในช่วง 3.86–4.02 ซึ่งเป็นช่วงพีเอชที่เบนโทไนท์มีประสิทธิภาพในการดูดซับได้สูง

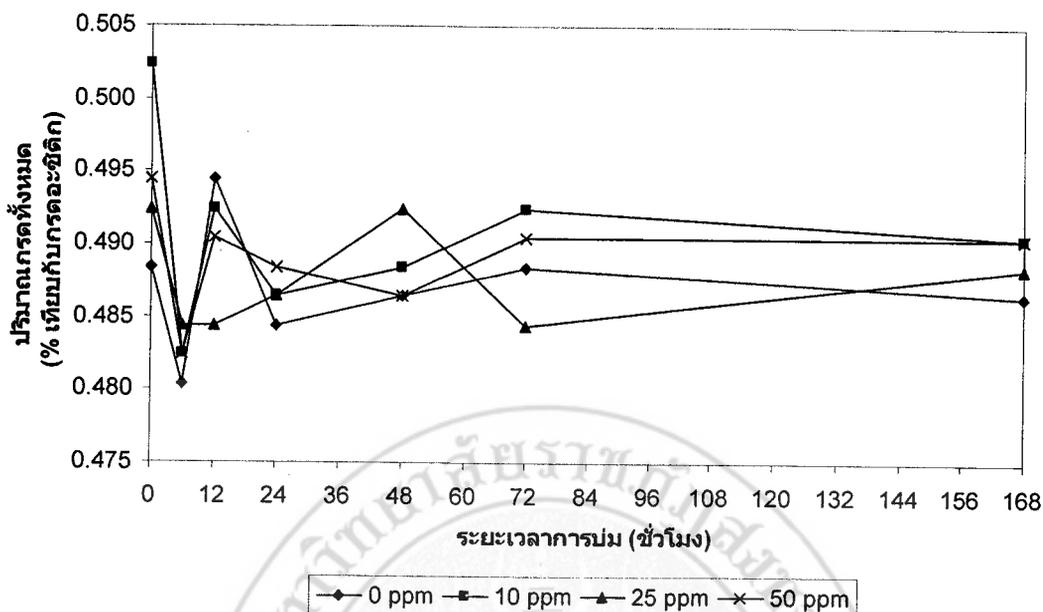
เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในไวน์ที่ทำการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนต่าง ๆ ดังแสดงในภาพที่ 35 พบว่า เมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไปค่าพีเอชของไวน์จะลดลงเล็กน้อย แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเทียบกับค่าที่เวลาเริ่มต้นของการทดลอง โดยตัวอย่างไวน์ที่ในชุดที่เติมเคซีนความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชสูงสุด รองลงมาคือตัวอย่างไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม ซึ่งมีค่าสูงกว่าชุดควบคุม ในขณะที่ ตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินีสที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีค่าพีเอชต่ำที่สุด ซึ่งมีค่าต่ำกว่าชุดควบคุมที่ไม่เติมสารใด ๆ เลย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชของไวน์ในแต่ละชุดการทดลองมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากในขั้นตอนการบ่มนั้นกระบวนการหมักของยีสต์ได้เสร็จสิ้นไปแล้ว การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชจึงเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยเมื่อมีการเติมสารต่าง ๆ ลงไป

ภาพที่ 35 การเปลี่ยนแปลงค่าพีเอชในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติม เอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

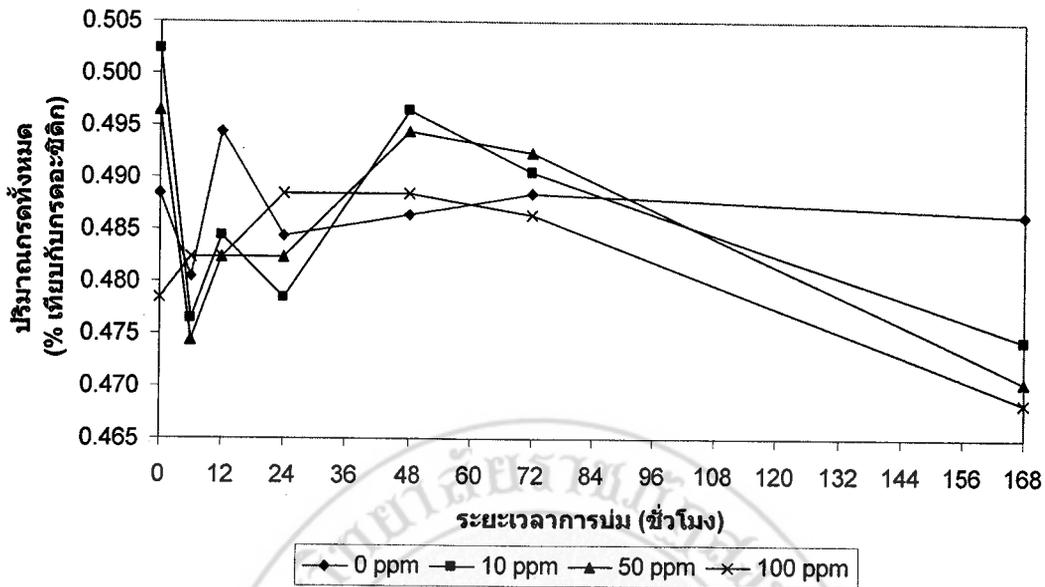
การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมด

เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดภายในไวน์มะเม่าหลังจากการเติม เอนไซม์เพคตินเนส พบว่า ที่เวลาเริ่มการทดลองตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์มีปริมาณกรดทั้งหมดสูงกว่าตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเอนไซม์ เมื่อเวลาการบ่มผ่านไป 6 ชั่วโมง ปริมาณกรดทั้งหมดมีค่าลดลงต่ำกว่าที่เวลาเริ่มต้นการทดลองและปริมาณกรดทั้งหมดมีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้น จากการทดลองพบว่าเมื่อเปรียบเทียบปริมาณกรดทั้งหมดที่เวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการทดลอง ในไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม เวลาเริ่มต้นการทดลองมีปริมาณกรดทั้งหมดสูงกว่าที่เวลาสิ้นสุดการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ในตัวอย่างอื่นทั้งที่เติมและไม่เติมเอนไซม์เพคตินเนส และยังพบว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ที่เติมและไม่เติมเอนไซม์มีแนวโน้มเป็นไปในทางเดียวกันดังแสดงในภาพที่ 36

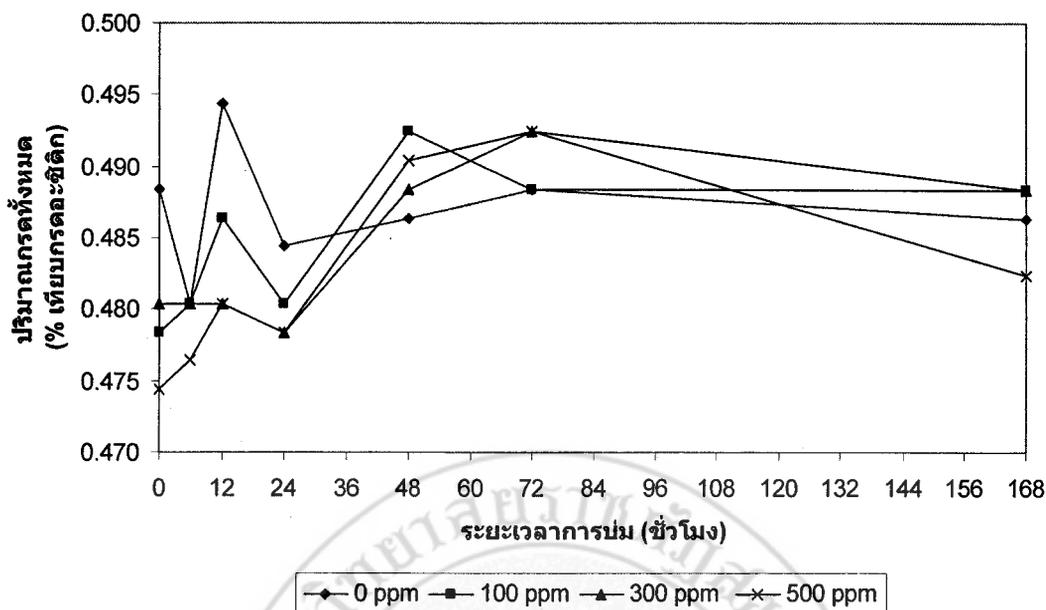
ภาพที่ 36 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่เติมเจลาตินเป็นสารช่วยในการตกตะกอน แสดงดังภาพที่ 37 พบว่าปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์เติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) จากที่เวลาเริ่มการทดลอง ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ในตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเจลาติน โดยตัวอย่างไวน์ที่เติมเจลาตินความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีปริมาณกรดทั้งหมดต่ำที่สุด แต่ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ในตัวอย่างไวน์เริ่มต้นมีปริมาณกรดทั้งหมดในปริมาณต่ำอยู่แล้วนั่นเอง ในขณะที่ตัวอย่างอื่นที่เติมเจลาตินมีปริมาณกรดทั้งหมดสูงกว่าในชุดควบคุมแต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองกลับพบว่ามีปริมาณกรดทั้งหมดต่ำกว่าในชุดควบคุม ดังนั้นการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ จึงทำให้ปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ลดลงได้และการลดลงของปริมาณกรดทั้งหมดนี้อาจส่งผลไปถึงกลิ่นและรสชาติของไวน์ได้

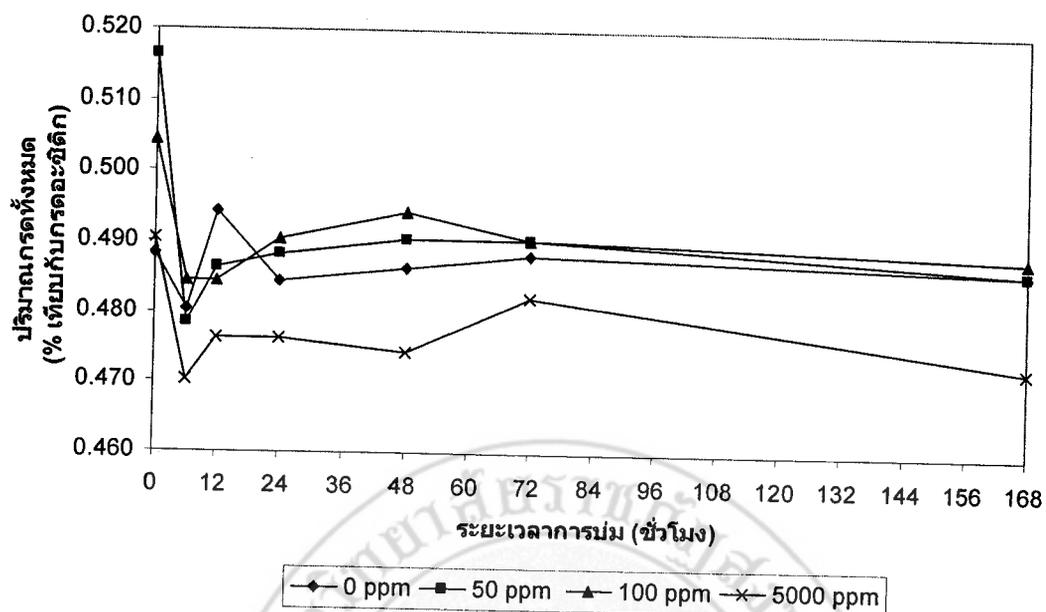
ภาพที่ 37 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์มะเข่าที่ผ่านการเติมเบนโทโนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ แสดงในภาพที่ 38 พบว่าการเติมเบนโทโนที่ลงในไวน์มะเข่าทำให้ปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์เพิ่มขึ้นได้ โดยปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ที่เติมเบนโทโนที่ความเข้มข้น 100, 300 และ 500 พีพีเอ็มเพิ่มขึ้นจาก 0.478, 0.480 และ 0.474 % เป็น 0.488, 0.488 และ 0.482 % ตามลำดับจากเวลาเริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดการทดลอง อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ของปริมาณกรดทั้งหมดที่เพิ่มขึ้น และไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ของปริมาณกรดทั้งหมดในตัวอย่างไวน์ที่เติมและไม่เติมเบนโทโนที่เมื่อระยะเวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมง

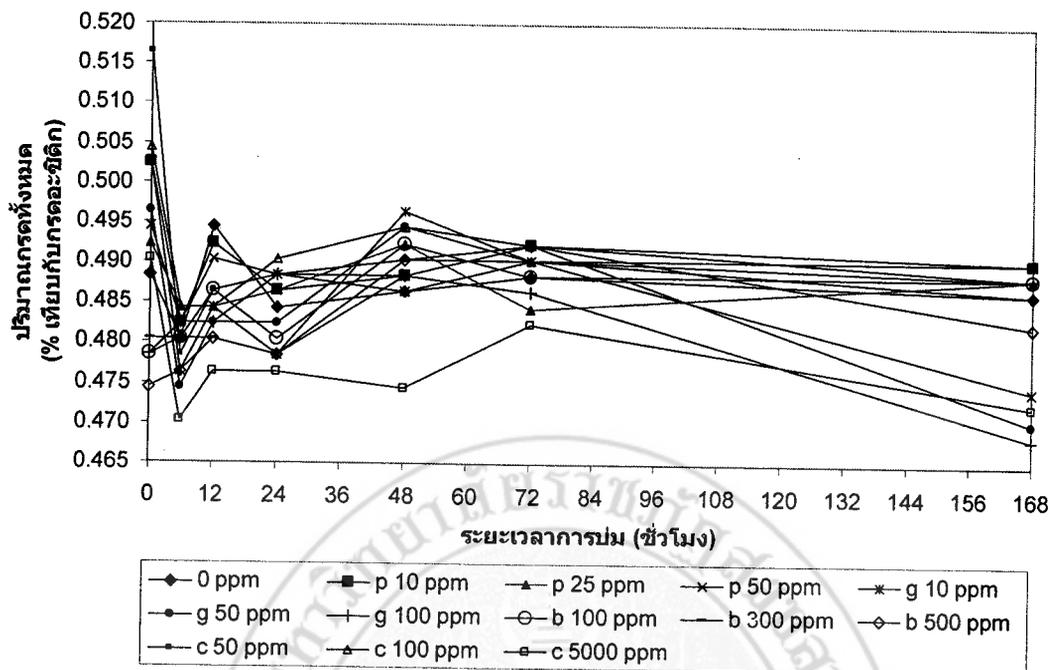
ภาพที่ 38 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโซอิกไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่เติมเคซีนเป็นสารช่วยในการตกตะกอน (ภาพที่ 39) พบว่าที่เวลาสิ้นสุดการทดลองปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์เคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อเปรียบเทียบกับที่เวลาเริ่มการทดลอง ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ในตัวอย่างไวน์ที่ไม่มีการเติมเคซีน และมีแนวโน้มว่าการเติมเคซีนทำให้กรดทั้งหมดในไวน์มีปริมาณที่ต่ำกว่าในไวน์ที่ไม่มีการเติมเคซีนลงไป ซึ่งจากภาพสังเกตได้ว่าที่เวลาเริ่มต้นการทดลองปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็มมีค่าใกล้เคียงกับไวน์ที่ไม่มีการเติมสารใด แต่เมื่อสิ้นสุดการทดลองกลับพบว่าปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ที่เติมเคซีนความเข้มข้น 5000 พีพีเอ็มลดลงต่ำกว่าในตัวอย่างที่ไม่มีการเติมสารใด ในขณะที่ที่ความเข้มข้นอื่นของเคซีนที่เวลาเริ่มต้นมีปริมาณกรดทั้งหมดสูงกว่าในชุดควบคุมแต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับพบว่าในตัวอย่างดังกล่าวมีปริมาณกรดทั้งหมดใกล้เคียงกับชุดควบคุม จึงมีความเป็นไปได้มากกว่าการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นสูง ๆ ลงในไวน์มะเข่าแล้วทำให้ปริมาณกรดทั้งหมดลดลงได้มากกว่าการไม่เติมสารใดลงไป

ภาพที่ 39 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเขือผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

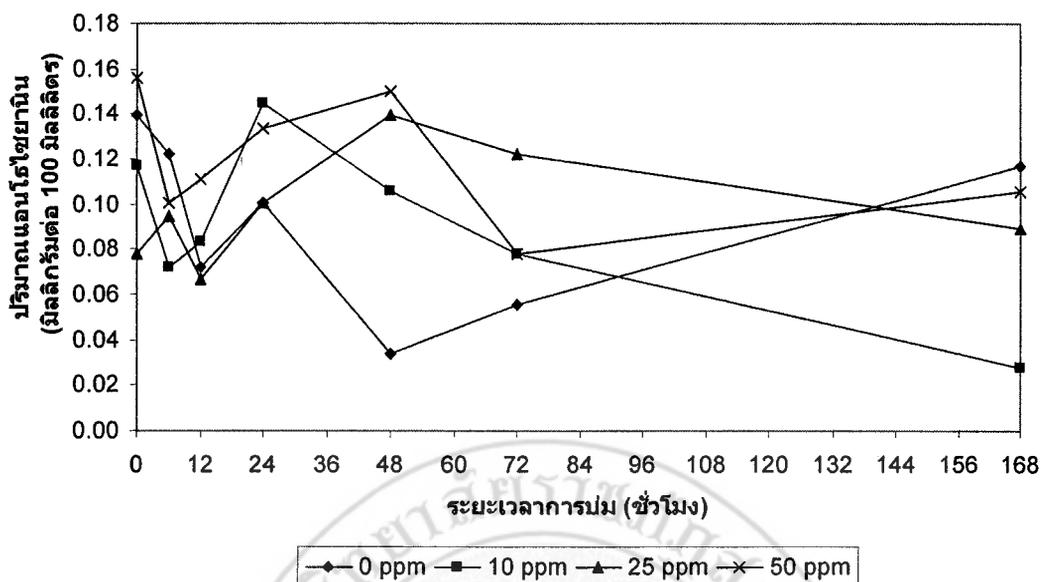
เมื่อพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดภายในไวน์มะเขือหลังจากการเติมเอนไซม์เพคตินเอส เจลลาติน และ เคซีน (ภาพที่ 40) พบว่า ที่เวลาสิ้นสุดการทดลองปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีค่าลดลงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อเปรียบเทียบกับที่เวลาเริ่มการทดลอง ในขณะที่ในตัวอย่างไวน์ที่เติมเบนโทไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ ทำให้ปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ของปริมาณกรดทั้งหมดที่เพิ่มขึ้นเมื่อเวลาสิ้นสุดการทดลอง และเมื่อเปรียบเทียบการเติมสารในการตกตะกอนทั้งหมดพบว่าเจลาตินเป็นสารที่มีแนวโน้มว่าสามารถทำให้ปริมาณกรดทั้งหมดในไวน์มะเขือลดลงได้มากที่สุดซึ่งอาจส่งผลต่อกลิ่นและรสชาติของไวน์ได้มากที่สุดด้วย

ภาพที่ 40 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใส โดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

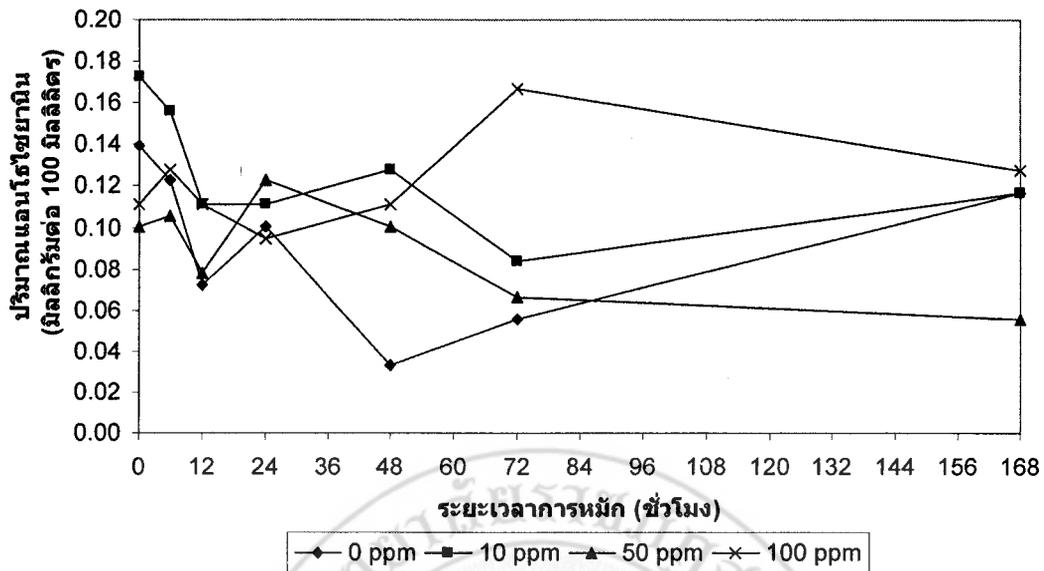
การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอนโธไซยานิน

เมื่อระยะเวลาการบ่มเพิ่มขึ้นการเติมเอนไซม์เพคตินเนสลงในไวน์สามารถทำให้ปริมาณสารแอนโธไซยานินลดลงได้มากกว่าการไม่เติมเอนไซม์ (ภาพที่ 41) ซึ่งเมื่อสิ้นสุดการทดลองที่ระยะเวลาการบ่ม 168 ชั่วโมง พบว่า ตัวอย่างไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีปริมาณสารแอนโธไซยานินต่ำที่สุด รองลงมาคือ ไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 25 พีพีเอ็ม และไวน์ที่เติมไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม ซึ่งมีค่าปริมาณสารแอนโธไซยานิน 0.028, 0.089 และ 0.106 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร ตามลำดับ ซึ่งมีปริมาณแอนโธไซยานินต่ำกว่าไวน์ที่ไม่มีการเติมเอนไซม์เพคตินเนสที่มีปริมาณแอนโธไซยานิน 0.117 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร แต่เมื่อทำการเปรียบเทียบปริมาณสารแอนโธไซยานินที่ชั่วโมงสุดท้ายของการทดลองพบว่าในทุกชุดการทดลองไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) Versari และคณะ (1997) พบว่า น้ำราสเบอรี่ซึ่งมีสีแดงจะมีสีจางลงหลังจากเติมเอนไซม์เพคตินเนสลงไป 4-6 ชั่วโมง เนื่องจากเอนไซม์ที่เติมลงไปนั้นไปย่อยแอนโธไซยานินในน้ำราสเบอรี่นั่นเอง ซึ่งในการทดลองนี้พบว่าปริมาณแอนโธไซยานินในไวน์มะเข่าที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสลงไปเป็นเวลา 6 ชั่วโมงมีปริมาณลดลงมากกว่าไวน์ที่ไม่เติมสารใดเลย

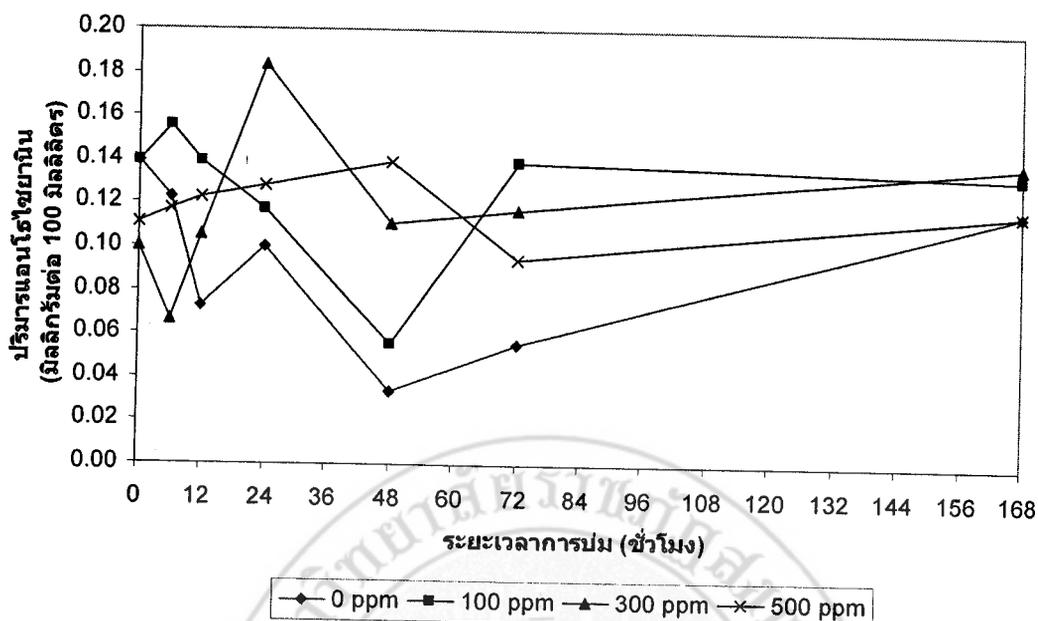
ภาพที่ 41 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอนโรไซยานินในระหว่างการบ่มไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาถึงปริมาณสารแอนโรไซยานินของไวน์มะเม่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการใส่เจลาตินเป็นสารตกตะกอน พบว่า เมื่อเวลาการบ่มผ่านไป 168 ชั่วโมง ตัวอย่างไวน์ที่ใช้เจลาตินที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม มีปริมาณสารแอนโรไซยานินต่ำที่สุดคือ 0.056 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิตร รองลงมาคือ ไวน์ที่ใช้เจลาตินที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม มีปริมาณสารแอนโรไซยานิน 0.117 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิตร ซึ่งเท่ากับไวน์ที่ไม่มีการเติมเจลาติน ในขณะที่ไวน์ที่เติมเจลาตินความเข้มข้น 100 พีพีเอ็ม มีปริมาณสารแอนโรไซยานิน 0.128 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิตร เมื่อเปรียบเทียบปริมาณสารแอนโรไซยานินที่เวลาเริ่มต้นการทดลองกับที่เวลาสิ้นสุดการทดลองแล้ว พบว่าไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ($p > 0.05$) ในแต่ละชุดการทดลอง (ภาพที่ 42)

ภาพที่ 42 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอนโรไซยานินในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเจลาตินที่ความเข้มข้นต่างๆ

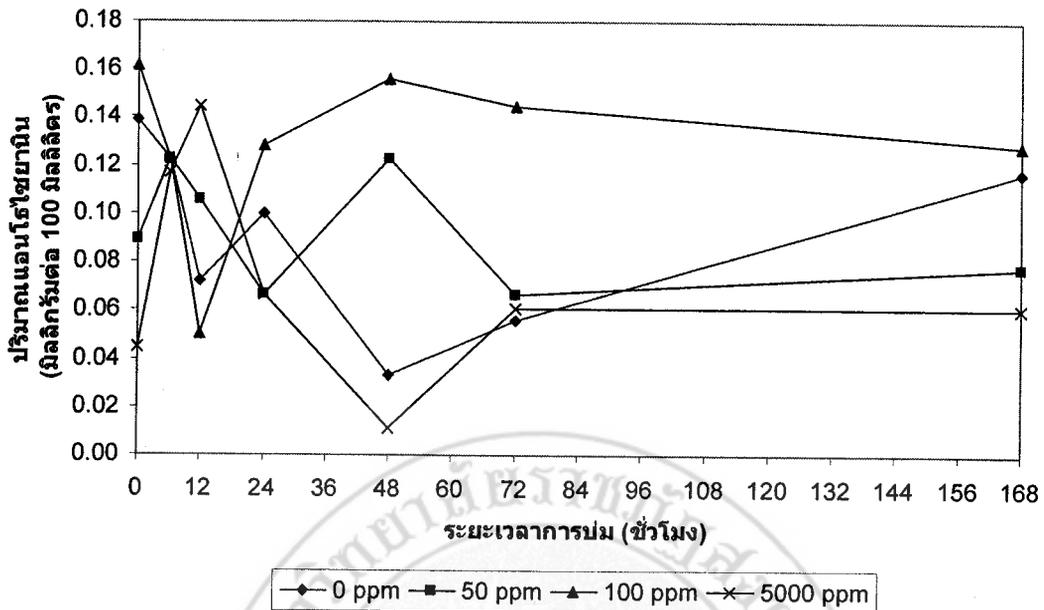
เจลาตินเป็นสารที่นิยมใช้กันมากในระหว่างกระบวนการทำให้น้ำแอปเปิ้ลมีความใส เนื่องจากเจลาตินสามารถดูดซับสารประกอบฟีนอลิก (phenolic compounds) บางชนิดที่มีในน้ำแอปเปิ้ลได้ นอกจากนี้ยังสามารถทำให้น้ำแอปเปิ้ลมีความใสคงที่ในระหว่างการเก็บรักษาอีกด้วย (Gökmen and Çetinkaya, 2007) จากการทดลองนี้แม้เจลาตินที่ใช้สามารถทำให้ปริมาณแอนโรไซยานินในไวน์ลดลงได้ แต่ผลที่ได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเข้มข้นของเจลาตินที่ใช้ อาจจะไม่เหมาะสม หรืออาจเป็นไปได้ว่า เจลาตินที่ใช้ในการทดลองนี้มีความสามารถในการดูดซับแอนโรไซยานินชนิดที่มีอยู่ในมะเข่าได้ต่ำ

ภาพที่ 43 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

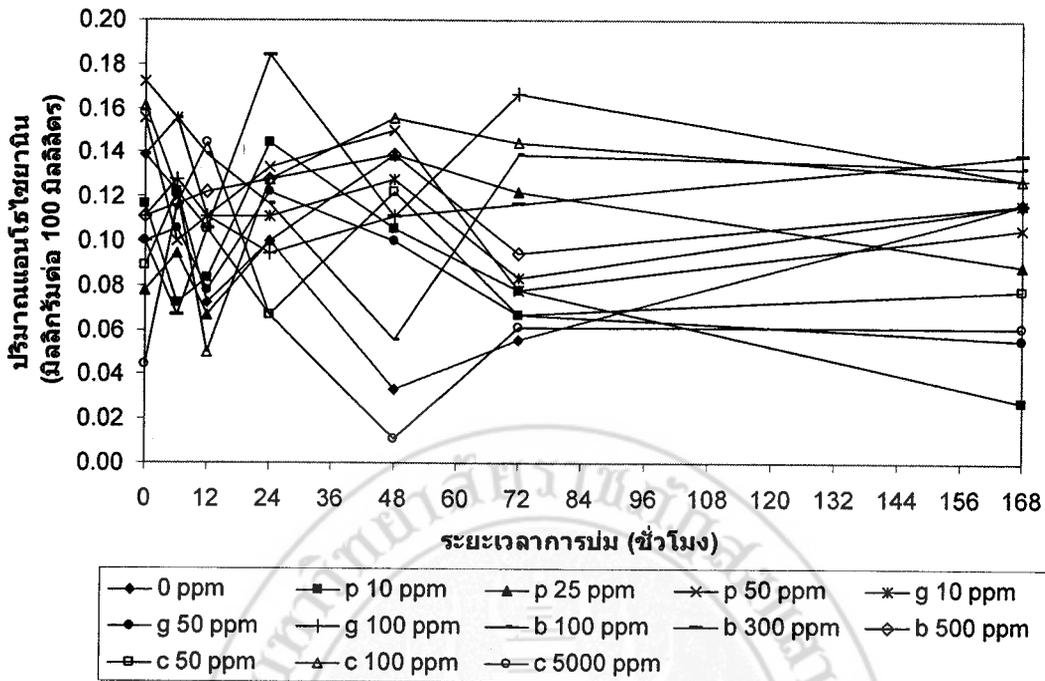
จากภาพที่ 43 จะเห็นได้ว่าไม่มีชุดการทดลองใดที่เติมสารเบนโตไนท์แล้วทำให้ปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนลดลงน้อยกว่าชุดควบคุม มีเพียงตัวอย่างไวน์ที่เติมเบนโตไนท์ความเข้มข้น 500 พีพีเอ็มเท่านั้นที่พบว่าปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนเท่ากับไวน์ในชุดที่ไม่เติมสารช่วยในการตกตะกอน คือมีปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนเท่ากับ 0.117 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร ในขณะที่ตัวอย่างไวน์ที่เติมเบนโตไนท์ความเข้มข้น 100 และ 300 พีพีเอ็ม มีปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนเท่ากับ 0.134 และ 0.139 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร แม้เบนโตไนท์ที่ความเข้มข้นสูงจะทำให้ปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนในไวน์ลดลงได้มากกว่าที่ความเข้มข้นต่ำกว่า แต่อย่างไรก็ตามปริมาณเบนโตไนท์ที่มากเกินไปสามารถส่งผลในทางลบต่อกลิ่นและรสชาติของไวน์ได้ (Esteruelas *et al.*, 2009)

จากการทดลองไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ แสดงดังภาพที่ 44 พบว่าปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนมีการเปลี่ยนแปลงทุกระยะเวลาการบ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ของปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนที่เวลาสิ้นสุดการทดลอง อย่างไรก็ตามพบว่าการเติมเคซีนที่ความเข้มข้น 5000 และ 50 พีพีเอ็ม ลงไปในไวน์มะเข่าสามารถทำให้ปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนลดต่ำกว่าในไวน์ที่ไม่มีการเติมสารชนิดนี้ลงไป โดยมีค่าแอมโมเนียไนโตรเจนเป็น 0.061, 0.078 และ 0.117 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร ตามลำดับ

ภาพที่ 44 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเคซีนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ

เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ พบว่า การเติมเอนไซม์และสารช่วยตกตะกอนส่วนใหญ่ เช่น เอนไซม์เพคตินเอส เจลลาติน และเคซีนสามารถทำให้ไวน์มะเข่ามีปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนลดลงได้ โดยไวน์มะเข่าที่เติมเอนไซม์เพคตินเอสความเข้มข้น 10 พีพีเอ็มมีปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนต่ำที่สุด รองลงมาคือ ไวน์ที่เติมเจลาตินที่ความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม และไวน์ที่เติมเคซีนเข้มข้น 5000 พีพีเอ็ม ในขณะที่ไวน์มะเข่าที่เติมสารเบนโตไนท์ไม่มีชุดการทดลองใดที่มีปริมาณแอมโมเนียไนโตรเจนต่ำกว่าชุดควบคุมที่ไม่มีการเติมสารใดลงไป แต่เมื่อเปรียบเทียบปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนภายในไวน์ที่ระยะเวลาสิ้นสุดการทดลองพบว่าไวน์ที่ใช้สารช่วยตกตะกอนแต่ละชนิดที่ความเข้มข้นต่าง ๆ มีปริมาณสารแอมโมเนียไนโตรเจนไม่แตกต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$) (ภาพที่ 45)

ภาพที่ 45 การเปลี่ยนแปลงปริมาณสารแอนโคโนไซยานินในระหว่างการบ่มไวน์มะเข่าที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (p : pectinase, g : gelatin, b : bentonite และ c : casein)

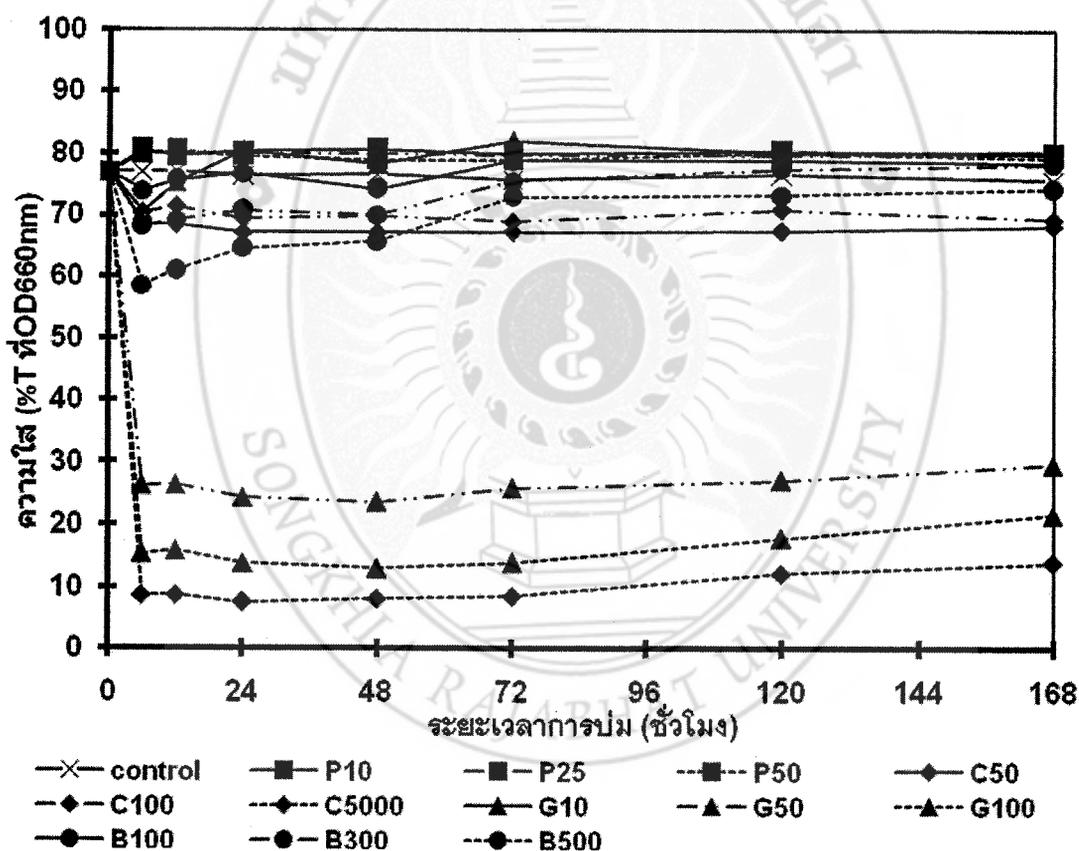
การเปลี่ยนแปลงปริมาณแอลกอฮอล์

จากการศึกษาพบว่าเมื่อเริ่มต้นการทดลองไวน์มะเข่ามีปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ที่ 12.4% และเมื่อสิ้นสุดการทดลองทำการวัดปริมาณแอลกอฮอล์อีกครั้ง พบว่าปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ที่ 12.2% ซึ่งลดลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เนื่องจากในกระบวนการบ่มไวน์นั้นกระบวนการหมักของเชื้อจุลินทรีย์หยุดลงแล้ว เมื่อไม่มีการหมักเกิดขึ้นปริมาณแอลกอฮอล์ภายในไวน์จึงคงที่หรือมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย

5. ผลของการใช้เพคตินเนส และสารช่วยตกตะกอนชนิดอื่นต่อความใสและคุณภาพของไวน์ลูกหว้า

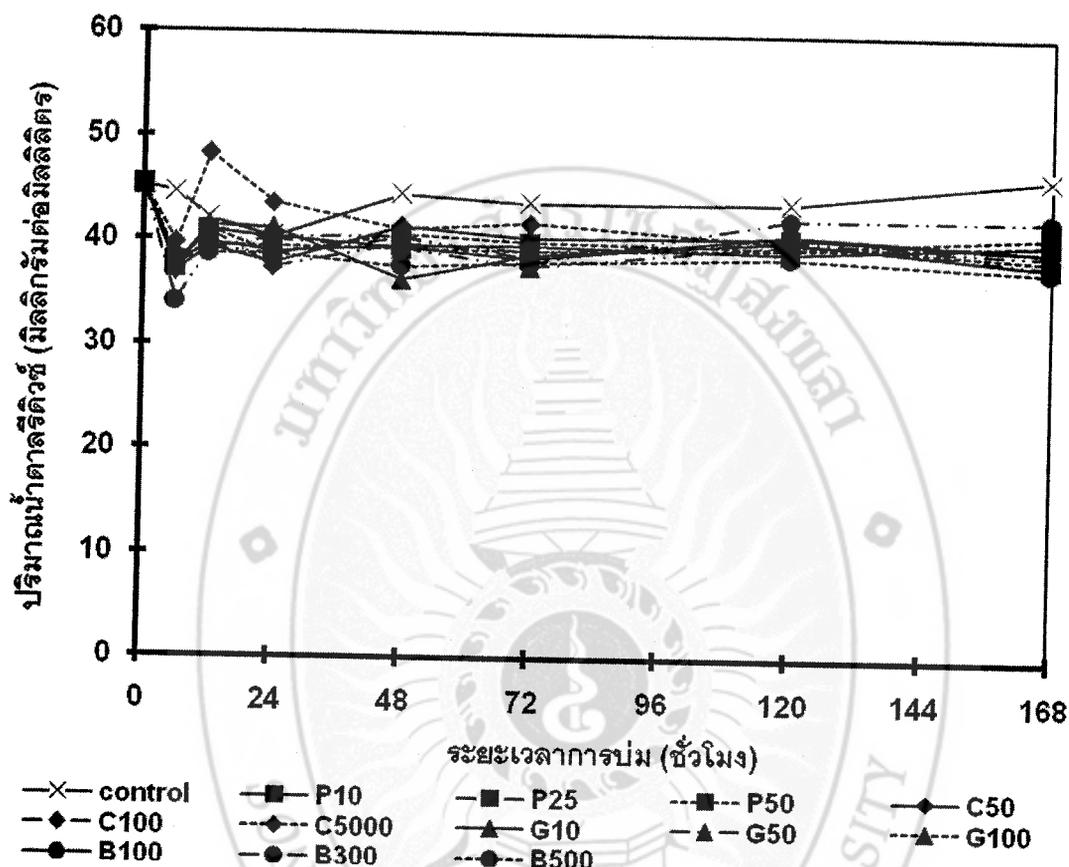
การศึกษาผลของการเติมสารช่วยตกตะกอนบางชนิดต่อการบ่มไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 โดยเปรียบเทียบการเติมสารช่วยตกตะกอน ได้แก่ เอนไซม์เพคตินเนส เคซีน เจลลาติน และเบนโทไนท์ ในอัตราส่วนต่างๆ แล้วนำไปบ่มต่อที่อุณหภูมิห้อง (เอนไซม์เพคตินเนส) และอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส (เคซีน เจลลาติน และเบนโทไนท์) โดยจะเก็บตัวอย่างที่ระยะเวลาการบ่มไวน์ 0, 12, 24, 48, 72, 120 และ 168 ชั่วโมง เพื่อสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของไวน์ลูกหว้า

จากการทดลองพบว่า การเติมสารช่วยตกตะกอนจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความใส ปริมาณกรดทั้งหมด ปริมาณแอนโทไซยานิน และปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ระหว่างการทำไวน์ใส เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของค่าความใสในการบ่มไวน์ลูกหว่า ดังแสดงในภาพที่ 46 พบว่าการเติมสารช่วยตกตะกอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าความใสของไวน์ โดยพบว่าการเติมเอนไซม์ เพคตินเอสที่ความเข้มข้น 10, 25 และ 50 พีพีเอ็ม เจลาตินที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม และเบนโทไนท์ที่ความเข้มข้น 100 และ 300 พีพีเอ็ม จะช่วยทำให้ค่าความใสสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นผลจากองค์ประกอบของลูกหว่า (ตารางที่ 1) ซึ่งประกอบด้วยคาร์โบไฮเดรต โปรตีน และตะกอนโลหะ โดยเบนโทไนท์จะสามารถช่วยดูดซับตะกอน และขจัดความขุ่นที่เกิดจากโปรตีนได้เป็นอย่างดี เอนไซม์เพคตินเอสช่วยทำให้โมเลกุลของโปรตีนในคอลลอยด์และเพคตินมารวมตัวเกิดเป็นโมเลกุลใหญ่และตกตะกอน ทำให้น้ำผลไม้ที่ได้ใสขึ้น (Alvarez *et al.*, 1998) และเจลาตินช่วยในการตกตะกอนไวน์ที่มีแทนนินสูง

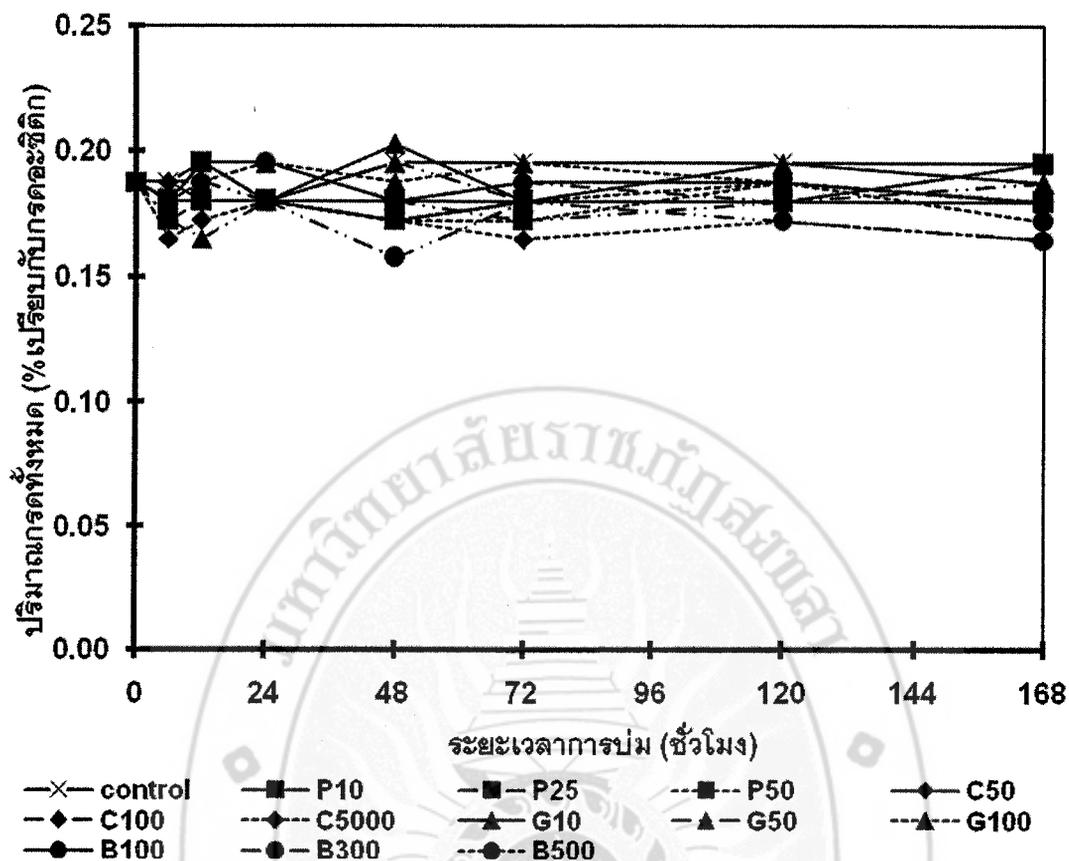
ภาพที่ 46 การเปลี่ยนแปลงค่าความใสในระหว่างบ่มไวน์ลูกหว่าที่อัตราส่วนลูกหว่าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (P: pectinase, G : gelatin, B : bentonite และ C : casein)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างการทำไวน์ไซ แสดงดังภาพที่ 47 พบว่าการเติมสารช่วยตกตะกอนมีผลทำให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ลดลง โดยการเติมเบนโทไนท์ความเข้มข้น 500 พีพีเอ็ม จะทำให้ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ลดลงมากที่สุด คือเหลือปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์เท่ากับ 37.58 มิลลิกรัมต่อมิลลิลิตร

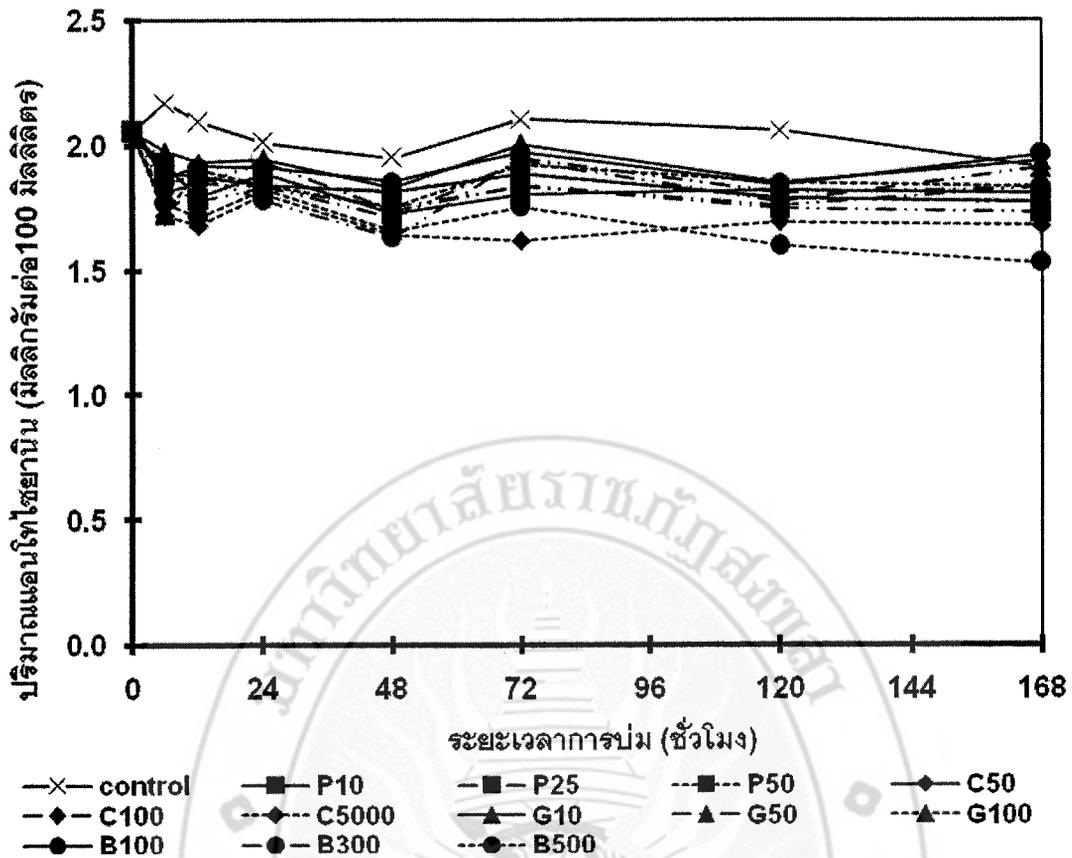
ภาพที่ 47 การเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ในระหว่างบ่มไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (P: pectinase, G: gelatin, B: bentonite และ C: casein)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างการบ่มไวน์ลูกหว้า (ภาพที่ 48) พบว่าการเติมสารช่วยตกตะกอนมีผลทำให้ปริมาณกรดลดลงเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้พบว่าการเติมสารช่วยตกตะกอนมากขึ้นจะทำให้ปริมาณกรดลดลงมากขึ้นตามไปด้วย และพบว่าการเติมสารเบนโทไนท์ที่จะมีผลต่อการลดลงของปริมาณกรดมากกว่าการเติมด้วยเจลาติน เคซีน และเอนไซม์เพคตินเนส ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสารเบนโทไนท์เป็นสารที่เป็นประจุลบสามารถจับกับไอออนของกรดซึ่งมีประจุเป็นบวกแล้วตกตะกอน ทำให้ไวน์มีปริมาณกรดที่ลดลง

ภาพที่ 48 การเปลี่ยนแปลงปริมาณกรดทั้งหมดในระหว่างบ่มไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อน้ำเท่ากับ 1:3 ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอนที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (P: pectinase, G : gelatin, B : bentonite และ C : casein)

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของปริมาณแอนโธไซยานินในการบ่มไวน์ลูกหว้า พบว่าการเติมสารช่วยตกตะกอนมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณแอนโธไซยานินเพียงเล็กน้อย โดยพบว่าการเติมสารเบนโทไนท์ที่ความเข้มข้น 500 พีพีเอ็ม ทำให้ปริมาณสารแอนโธไซยานินลดลงต่ำที่สุด โดยปริมาณแอนโธไซยานินเหลือเท่ากับ 1.53 มิลลิกรัมต่อ 100 มิลลิลิตร (ภาพที่ 49)

ภาพที่ 49 การเปลี่ยนแปลงปริมาณแอมโนโทไซยานินในระหว่างบ่มไวน์ลูกหว้าที่อัตราส่วนลูกหว้าต่อ น้ำเท่ากับ 1:3 ที่ผ่านการทำให้ใสโดยการเติมเอนไซม์และสารช่วยในการตกตะกอน ที่ความเข้มข้นต่าง ๆ (P: pectinase, G : gelatin, B : bentonite และ C : casein)

เมื่อพิจารณาผลการทำให้ใสไวน์ลูกหว้า พบว่าไวน์ที่เติมเอนไซม์เพคตินเนสที่ความเข้มข้น 10, 25 และ 50 พีพีเอ็ม เจลาตินความเข้มข้น 50 พีพีเอ็ม เบนโทไนท์ที่ความเข้มข้น 100, 300 และ 500 พีพีเอ็ม ให้ค่าความใสสูงสุด จึงนำไปทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการชิมไวน์ลูกหว้า โดยผู้ทดสอบจำนวน 30 คน เพื่อคัดเลือกไวน์ลูกหว้าที่ให้กลิ่นรสที่ดีที่สุด

จากผลการยอมรับทางด้านการทดสอบการชิมไวน์ที่ผ่านการทำให้ใสได้ผลดังตารางที่ 5 พบว่า ไวน์ลูกหว้าที่ได้รับการยอมรับสูงสุดคือ ไวน์ลูกหว้าที่ทำใสโดยใช้เจลาตินความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม ซึ่งได้รับคะแนนรวมเท่ากับ 11.60 ถึงแม้ว่าไวน์ลูกหว้าที่ทำใสโดยใช้เจลาตินความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม จะให้คะแนนรวมสูงสุด แต่ผลจากการชิมไวน์พบว่าไวน์ลูกหว้าที่ทำใสโดยใช้เจลาตินความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม ให้ค่าความเปรี้ยวที่สูงสุดด้วยเมื่อเปรียบเทียบกับไวน์อื่นๆ ซึ่งถือเป็นลักษณะของไวน์ที่ไม่ดี (ภาพที่ 50) อย่างไรก็ตามเมื่อจัดลักษณะของไวน์พบว่าไวน์ลูกหว้าที่ทำใสโดยใช้เจลาตินความเข้มข้น 10 พีพีเอ็ม ให้ค่าคะแนนรวมไม่แตกต่างกับการเติมสารช่วยตกตะกอนอื่นๆ

และชุดที่ไม่มีการเติมสารช่วยตกตะกอน กล่าวคือถือว่าเป็นไวน์ที่ยอมรับโดยผู้บริโภคม มี defect บ้างเล็กน้อย ดังนั้นจากการทดสอบการชิมไวน์ในครั้งนี้ พบว่าการใช้สารช่วยตกตะกอนชนิดอื่น เช่น เบนโทไนท์ และเอนไซม์เพคตินเนส สามารถใช้แทนเจลาตินที่ความเข้มข้น 10 พีพีเอ็มได้ เพื่อลดผลของความเปรี้ยวที่เกิดขึ้น นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบการทดสอบการชิมไวน์ลูกหว่าหลังทำใส โดยการเติมเอนไซม์เพคตินเนส และเบนโทไนท์ ที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน แสดงดังภาพที่ 51 และ 52 พบว่า เมื่อเติมสารเบนโทไนท์เพิ่มขึ้นไม่มีผลต่อคะแนนรวมของไวน์ แต่การเติมปริมาณเอนไซม์เพคตินเนสเพิ่มขึ้นจะทำให้กลิ่น และคะแนนรวมของไวน์สูงขึ้น

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว่า โดยผู้ทดสอบชิม 30 คน

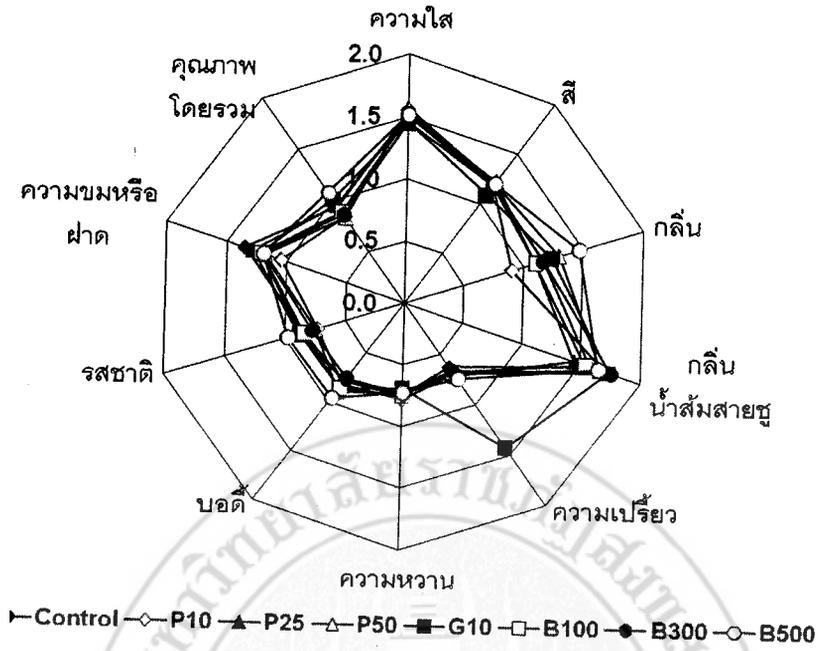
	Control*	P10	P25	P50	G10	B100	B300	B500
1. ความใส (2)	1.52	1.55	1.52	1.57	1.45	1.50	1.45	1.52
2. สี (2)	1.18	1.18	1.22	1.20	1.09	1.18	1.18	1.20
3. กลิ่น (4)	1.17	0.90	1.10	1.30	1.23	1.10	1.17	1.47
4. กลิ่นน้ำส้มสายชู (2)	1.58	1.71	1.44	1.67	1.73	1.53	1.76	1.64
5. ความเปรี้ยว (2)	0.63	0.70	0.72	0.68	1.43	0.68	0.67	0.75
6. ความหวาน (1)	0.75	0.78	0.71	0.74	0.69	0.75	0.73	0.73
7. บอด้ (1)	0.80	0.83	0.80	0.90	0.87	0.87	0.77	0.97
8. รสชาติ (2)	0.84	0.73	0.89	0.74	0.88	0.84	0.78	0.98
9. ความขมหรือฝาด (2)	1.35	1.05	1.28	1.18	1.22	1.22	1.20	1.20
10. คุณภาพโดยรวม (2)	0.94	0.84	0.96	0.83	1.01	0.89	0.87	1.08
คะแนนรวม** (20)	10.76	10.28	10.64	10.82	11.60	10.56	10.56	11.53

* control : ชุดที่ไม่มีการเติมสารช่วยตกตะกอน

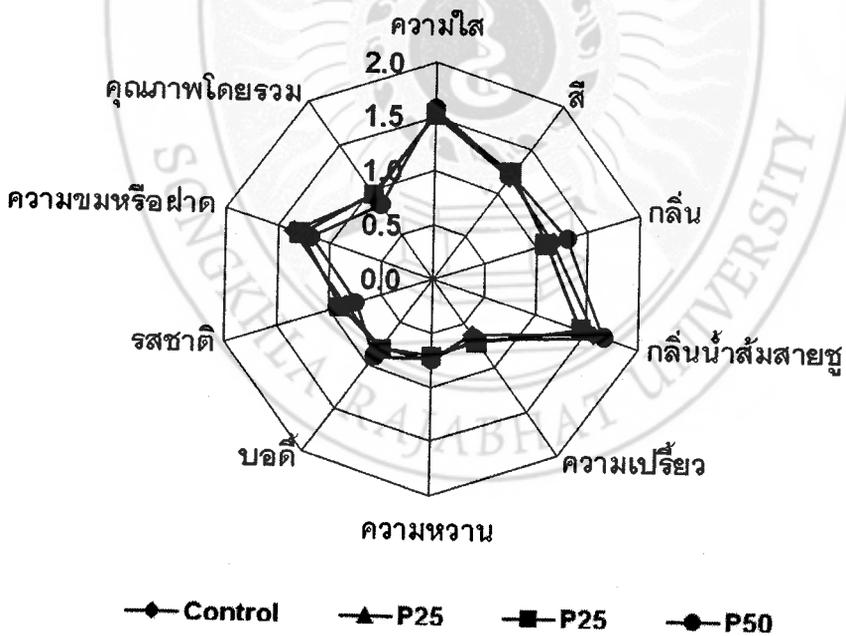
P: pectinase, G : gelatin, B : bentonite และ C : casein

** คะแนนรวมบอกลักษณะไวน์ดังนี้

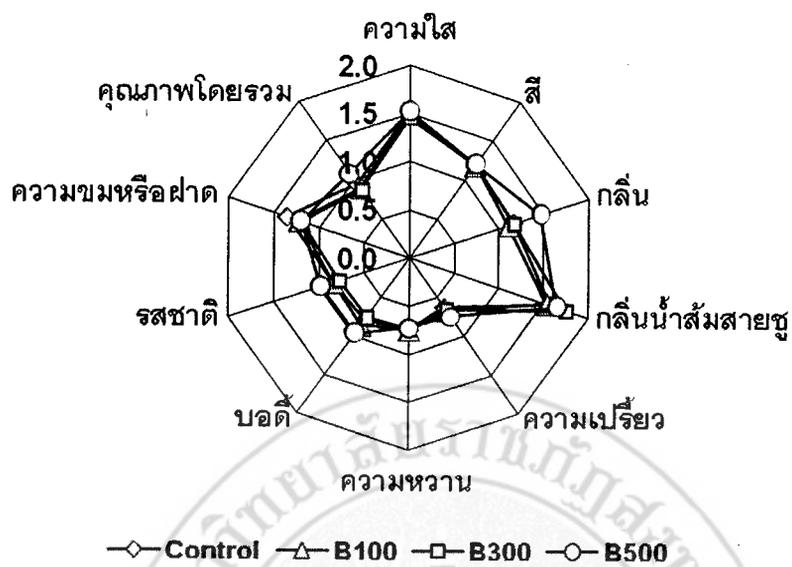
- 17-20 คะแนน เป็นไวน์ที่มีคุณภาพดีเด่นและไม่มี defect ใดๆ
- 13-16 คะแนน เป็นไวน์มาตรฐาน ไม่มีอะไรเด่นหรือด้อย (defect)
- 9-12 คะแนน เป็นไวน์ที่ยอมรับโดยผู้บริโภคม มี defect บ้างเล็กน้อย
- 5-8 คะแนน เป็นไวน์ที่ผู้บริโภคมไม่ยอมรับ
- 1-4 คะแนน เป็นไวน์เสีย

ภาพที่ 50 ภาพใยแมงมุมของผลการทดสอบชิมไวน์ลูกพริกหลังจากทำใส

ภาพที่ 51 ภาพใยแมงมุมของผลการทดสอบชิมไวน์ลูกพริกหลังจากทำใสโดยการเติมเอนไซม์เพคตินเอสที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน

ภาพที่ 52 ภาพใยแมงมุมของผลการทดสอบชิมไวน์ลูกหว้าหลังทำใสโดยการเติมเบนโทโนินที่ความเข้มข้นแตกต่างกัน